

हिंदीची सक्ती नको, पण द्वेषही विद्यार्थ्यांच्या हिताचे नाही : शरद पवार

मुंबई : हिंदी भाषेची सक्ती असू नये, पण तिचा द्वेष करणंही विद्यार्थ्यांच्या हिताचं नाही, अशा शब्दांत राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरद पवार गट)चे प्रमुख शरद पवार यांनी हिंदी सक्तीच्या मुद्द्यावर आपली पहिली स्पष्ट प्रतिक्रिया व्यक्त केली. देशातील सध्याच्या राजकीय वातावरणात भाषावाद पुन्हा एकदा ऐरणीवर असताना पवार यांनी तितक्याच संतुलित आणि वास्तववादी भूमिकेने चर्चेला नवा दृष्टिकोन दिला आहे. ते म्हणाले, हिंदीची सक्ती होऊ नये हे खरं आहे. पण कोणी ती भाषा शिकत असेल, बोलत असेल, तर फक्त विरोधासाठी विरोध करण्याचं कारण नाही. भाषेच्या नावाने वैर नको. शरद पवार यांनी भाषेच्या निवडीचा निर्णय विद्यार्थ्यांवर आणि त्यांच्या पालकांवर सोडवा, असेही स्पष्ट केलं. एखाद्या विद्यार्थ्याला कोणती भाषा शिकायची हे त्याने आणि त्याच्या पालकांनी ठरवावं. शिक्षणामध्ये सक्ती नको, मार्गदर्शन हवं, असं सांगत त्यांनी राज्यघटनेच्या मूलभूत अधिकारांचा आधार घेत भाषाविषयक स्वातंत्र्याचं समर्थन केलं. पवार पुढे म्हणाले, आपण एक गोष्ट विस्मृ नये. देशातील ५५ ते ६० टक्के जनता ही हिंदी भाषा बोलते. त्यामुळे संवादासाठी, समजुतदारपणासाठी हिंदीचं महत्त्व नाकारता येत नाही. तिच्याकडे दुर्लक्ष करणंही योग्य ठरणार नाही. मात्र त्यांनी स्पष्ट केलं की, हिंदीचं महत्त्व मान्य करणं म्हणजे इतर भाषांचा अवमूल्यन नव्हे. आणि हे कारण देऊन कुणावर सक्ती करणं अजिबात योग्य

मनसेसाठी सध्या हिंदीचा मुद्दा महत्त्वाचा, युतीत तूर्त रस नाही : संदीप देशपांडे

मुंबई : राजकीय वतुळ्यात दोन्ही ठाकरे एकत्र येण्याबाबत चर्चा रंगल्या आहेत. उद्धव ठाकरे यांनीही पक्षाच्या वर्षांपासून दिनी आयोजित मेळाव्यात मनसेसोबतच्या युतीबाबत सकारात्मकता दर्शवली. असे असताना मनसेने मात्र सध्या युतीपेक्षा हिंदी सक्तीविरोधी आंदोलनावर लक्ष केंद्रीत केले आहे. यासंदर्भात बोलताना मनसे नेते संदीप देशपांडे यांनी "आम्ही सध्या हिंदी सक्तीच्या विरोधासाठी रस्त्यावर उतरलो आहोत, युतीमध्ये फारसा रस नाही," असे स्पष्ट केले. त्याचबरोबर युतीचा विषय चर्चेत येत असतानाच, देशपांडे यांनी शिवसेनेच्या गतकालीन निर्णयावरही जोरदार टीका केली आणि उद्धव ठाकरेंच्या उत्साहामागील हेतूवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले. हिंदी भाषा सक्तीच्या मुद्द्यावरून महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेने सरकारविरोधात तीव्र आंदोलनाचा पवित्रा घेतला आहे. पालक मीटिंग्स, सहाय्यी मोहीम, निदर्शने आणि जनजागृती उपक्रम आयोजित करण्यात येणार असल्याची माहिती मनसे नेते संदीप देशपांडे यांनी दिली.

बेगानी शादी में ठाण्याचा अब्दुल्ला का नाचतो संजय राऊत यांचा एकनाथ शिंदेंवर निशाणा

मुंबई : भाजपमध्ये जाण्यासाठी शिंदे गट खूप उक्कळ झाला होता, तुम्ही तुमचे बघा. दोन भावांनी कुणासोबत युती करावी हा आमचा प्रश्न आहे. तुम्ही कोण आहात? बेगानी शादी में ठाण्याचा अब्दुल्ला का नाचतो आहे, असे म्हणत ठाकरे गटाचे खासदार संजय राऊत यांनी एकनाथ शिंदेंवर निशाणा साधला आहे. संजय राऊत पुढे बोलताना म्हणाले की, राज ठाकरे-उद्धव ठाकरे हे भाऊ आहेत. दोन पक्ष एकाच विचारधारेचे आहे दोघे ठरवतील काय करायचे ते, ठाण्याच्या अब्दुल्लाचा काय संबंध असा टोला संजय राऊतांनी एकनाथ शिंदेंना लगावला आहे. शिवसेनेच्या मेळाव्यात शिंदेंनी मनसे-उबाठा युतीवर केलेल्या टीकेला त्यांनी प्रत्युत्तर दिले आहे. एकनाथ शिंदे यांच्या तोंडी जी भाषा आहे ना ती अघोरी विद्या करणाऱ्यांची भाषा आहे. मारणं, मूर्ख, हत्या हे शब्द वापरणारे अघोरी लोक आहेत. ज्यांनी आयुष्यभर तुम्हाला पासले त्यांच्याबद्दल असे बोलणे नीचपणाचे आहे, असे ठाकरे गटाचे नेते संजय राऊत यांनी म्हटले आहे. एकनाथ शिंदेचा दोघे बंधू एक येण्याच्या चर्चेवर तीळपापड का झाला आहे. त्यांची अघोरी विद्या कामा येत नाही का?, असा खोचक सवाल राऊतांनी केला आहे. पुढाव्हटीमध्ये काफलेले रेडे तुम्हाला यश देत नाही का? फडणवीस यांनी तुमचे पापमुसणं केले.

महाराष्ट्रातील स्टार्टअप्सना मिळणार गुगलचे बळ : मंगलप्रभात लोढा

मुंबई : राज्यात अधिकाधिक उद्योजक तयार व्हावेत यासाठी राज्य सरकारकडून मागील काही वर्षांपासून स्टार्टअप्सना प्राधान्य दिले आहे. त्याचधर्तीवर आता राज्यातील कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) स्टार्टअप्सना अधिक सक्षम करण्यासाठी राज्य सरकारने पावले उचलली आहेत. त्यानुसार कृत्रिम बुद्धिमत्ता स्टार्टअप्सना माहिती क्षेत्रातील जागतिक कंपनी असलेल्या गुगलचे बळ मिळणार आहे. गुगलच्या माध्यमातून या स्टार्टअप्सना उद्योगासाठी जगाच्या कानाकोपऱ्यात संधी उपलब्ध होणार आहे. त्यामुळे भविष्यात भारतातील स्टार्टअप्सना नवीन संधी उपलब्ध होण्याबरोबरच त्यांना जागतिक ओळख मिळण्याचा मार्ग मोकळा होणार आहे. महाराष्ट्रातील स्टार्टअप्सना जागतिक स्तरावर गेण्यासाठी कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री मंगलप्रभात लोढा प्रयत्नशील आहेत. या अनुषंगाने माहिती क्षेत्रातील अग्रगण्य जागतिक कंपनी गुगलच्या सहकार्याने महाराष्ट्रात उद्योगाच्या नव्या संधी निर्माण करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे.

चंद्रभागेत बुडून तरुण भाविकाचा मृत्यू

■ महासागर प्रतिनिधी, पंढरपूर, दि. २० : आषाढी एकादशी यात्रेला अवघे काही दिवस उरले असताना पंढरपूरमध्ये एक दुर्दैवी घटना घडली आहे. चंद्रभागा नदीत बुडून शुभम पावले (वय २७) या तरुण भाविकाचा मृत्यू झाला आहे. या घटनेमुळे भाविकांमध्ये हळहळ व्यक्त होत आहे.

मिळलेल्या माहितीनुसार, शुभम पावले हा आपल्या मित्रांसोबत विठ्ठलाच्या दर्शनासाठी पंढरपूरला आला होता. पुंडलिक मंदिराशेजारील चंद्रभागा नदीपात्रात स्नानासाठी उतरला असता पाण्याचा अंदाज न आल्यामुळे तो बुडाला, अशी शक्यता वर्तवली जात आहे. या घटनेची

माहिती मिळताच तात्काळ शोध मोहीम राबवण्यात आली. तब्बल चार तासांच्या अथक प्रयत्नांनंतर शुभमचा मृतदेह सापडला. या अपघातामुळे आषाढी वारीच्या पारश्वर्ध्मीवर सुरक्षेच्या उपाययोजनांवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. तुकाराम महाराज आणि संत ज्ञानेश्वर महाराज यांच्या पालख्या आज पुण्यात मुक्कामी आहेत. पुणे महानगरपालिका आरोग्य विभाग वारकऱ्यांच्या सेवेसाठी सज्ज असून, पालख्यांच्या मुक्कामस्थळी वैद्यकीय सेवा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. आषाढी वारीसाठी उजनी धरणातून भीमा नदीत (चंद्रभागा) १६०० क्युसेक्सने पाणी सोडण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

धरती आबा जनजातीय ग्राम उत्कर्ष अभियान अंतर्गत आदिवासी समाजाच्या गावात १७ प्रकारच्या योजना राबविणार : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

■ महासागर प्रतिनिधी, जळगाव, दि. २० : धरती आबा जनजातीय ग्राम उत्कर्ष अभियानअंतर्गत राज्यातील आदिवासी गावांमध्ये १७ प्रकारच्या योजनांची अंमलबजावणी करून आदिवासी समाजाचा कायापालट केला जाणार असल्याचे प्रतिपादन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केले. धरणावर येथे उभारण्यात आलेल्या क्रांतिकारी खाऱ्याजी नाईक स्मारकाचे उद्घाटन व जामनेर तालुक्यातील गोद्री फत्तेपूर येथे गोर बंजारा आणि लंबाना कुंभ स्मृतीस्थळी पाच कोटी रुपयांच्या विविध विकासकामांचे ई-भूमिपूजन मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी धरणावर येथे आयोजित कार्यक्रमात मुख्यमंत्री बोलत होते.

कार्यक्रमाला केंद्रीय राज्यमंत्री रक्षाताई खडसे, जलसंपदा मंत्री गिरीश महाजन,

पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री तथा पालकमंत्री गुलाबराव पाटील, वस्त्रोद्योग मंत्री संजय सावकारे, आदिवासी विकास मंत्री डॉ. अशोक वुईके, खासदार रिमता वाघ, आमदार सुरेश भोळे, आमदार मंगेश चव्हाण,पद्मश्री चैत्राम पवार, अनिल

भालेराव, शरदराव ढोले, जिल्हाधिकारी आयुष प्रसाद आदी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस म्हणाले, क्रांतिकारी खाऱ्याजी नाईक स्मृतीस्मारक अत्यंत सुंदर झाले आहे. राणी दुर्गावती, भगवान बिरसा मुंडा, सिद्धू-कान्हू, तंट्या मामा, झलकारी बाई, राधोजी भांगरे, भिमा नाईक, रुमाल्या नाईक, राणा पुंजा भिल, यांच्यासारख्या अनेक नायकांचे दर्शन या स्मारकात घडते. हे स्मारक केवळ ऐतिहासिक नाही, तर येथे आश्रमशाळा असून अस्मिता जागवण्याचे कार्यही केले जाते.

भविष्यात येथे महिलांसाठी कौशल्य विकास व फळप्राप्ती प्रशिक्षण केंद्र उभारले जाईल. संस्कृती संवर्धनाचाही उपक्रम येथे राबविण्यात येईल.

छत्रपती शिवाजी महाराजांनी स्वातंत्र्याचा लढा सुरू केला आणि त्यानंतर जनजाती समाजातील अनेक नायकांनी इंग्रजांविरुद्ध लढा दिला. परंतु त्यांचा इतिहास दुर्लक्षित राहिला. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाच्या निमित्ताने अशा नायकांची माहिती नव्या पिढीपर्यंत पोहोचवण्याचा प्रयत्न होत आहे. त्यातून नव्या पिढीला प्रेरणा मिळेल, असे मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी सांगितले.

खाऱ्याजी नाईक यांनी १८५७ च्या समरात भिल्ल जमातीचे ३० हजार लढव्ये उभे करून महाराष्ट्र व मध्यप्रदेशात मोठा लढा दिला. त्यांच्या लढ्यामुळे इंग्रजांची सत्ता हादरली. इंग्लंडहून त्यांना ठार करण्याचे

आदेश आले. त्यांच्यावर त्या काळी दोन हजार रुपयांचे बक्षीस ठेवले होते. त्यांनी इंग्रजांचा खजिना लुटून शस्त्र खरेदी केली. हजिथे अन्याय, तिथे खाऱ्याजी नाईकहू हे समीकरण बनले होते. अंबापाणीच्या लढाईत महिलांनीही शौर्य दाखवले. खाऱ्याजी नाईक अधिक काळ जगले असते तर कदाचित इंग्रजांना भारत सोडवा लागला असता, असेही मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी सांगितले. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या पुढाकाराने सुरू झालेल्या 'धरती आबा' योजनेतर्गत राज्यातील आदिवासी गावांमध्ये १७ प्रकारच्या योजनांची अंमलबजावणी होणार आहे. केंद्र शासनाने यासाठी ८० हजार कोटी रुपये मंजूर केले असून, पुढील ५ वर्षांत एकही आदिवासी बांधव बेरार राहणार नाही. त्यांना शिक्षण, रोजगार व रस्त्यांची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येईल.

विकसित महाराष्ट्र २०४७' साठी सर्वेक्षणामध्ये नागरिकांनी मत नोंदवावे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : 'विकसित महाराष्ट्र २०४७' चे व्हिजन डॉक्युमेंट तयार करण्यासाठी विविध १६ क्षेत्र निहाय नागरिकांचे मत, अपेक्षा, आकांक्षा व प्राथम्यक्रम जाणून घेण्याच्या दृष्टीने राज्यव्यापी नागरिक सर्वेक्षण करण्यात येणार आहे. उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या क्युआर कोडवर नागरिकांनी आपले मत नोंदवून विकसित महाराष्ट्राच्या संकल्पनेमध्ये योगदान द्यावे. या सर्वेक्षणामध्ये नागरिकांची कोणतीही वैयक्तिक माहिती संकलित करण्यात येणार नाही.

केंद्र सरकारकडून स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्त भारताला सन २०४७ पर्यंत विकसित भारत - भारत@२०४७ करण्याचा संकल्प करण्यात आला आहे. महाराष्ट्र राज्याची अर्थव्यवस्था सन २०२९ पर्यंत १ ट्रिलियन डॉलर व सन २०४७ पर्यंत ५ ट्रिलियन डॉलरपर्यंत पोहोचविणे हे राज्याचे ध्येय आहे. राज्याच्या ध्येयाची पूर्तता करण्याच्या दृष्टीने प्रत्येक क्षेत्राचा ठसा राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर उमटवा यासाठी

करावयाचा आहे. आराखडा तयार करताना त्या-त्या क्षेत्रातील तज्ज्ञ व्यक्ती, शासकीय/अशासकीय संस्थांशी सल्लामसलत करण्यात येणार आहे.

विकसित महाराष्ट्राच्या व्हिजन मध्ये नागरिकांचे मत, अपेक्षा, आकांक्षा व प्राथम्यक्रम जाणून घेण्याच्या दृष्टीने राज्यव्यापी नागरिक सर्वेक्षण अभियानाचे उद्घाटन मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी दिनांक १७ जून, २०२५ रोजी झाले आहे.

सर्व आयुक्त, जिल्हाधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकार्यांपासून गावपातळीवरील कार्यालय प्रमुखांनी सर्वेक्षणामध्ये सर्व नागरिकांनी आपले अभिप्राय नोंदवावेत यासाठी दर्शनी भागावर फलक लावावेत, असे निर्देश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले आहेत. यामध्ये नागरिकांनी क्युआर कोडवर आपले मत नोंदवून विकसित महाराष्ट्राच्या संकल्पनेमध्ये योगदान द्यावे. या सर्वेक्षणामध्ये सहभाग घेतलेल्या नागरिकांची कोणतीही वैयक्तिक माहिती संकलित करण्यात येणार नाही.

महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमावादासाठी उच्चाधिकार समितीची पुनर्रचना मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली १८ सदस्यांची नव्याने नियुक्ती

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमाप्रश्ना संदर्भातील धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी राज्य शासनाने उच्चाधिकार समितीची नव्याने पुनर्रचना केली आहे. या समितीच्या अध्यक्षपदी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस असतील, तर उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे आणि अजित पवार यांच्यासह राष्ट्रवादी काँग्रेसचे (शरद पवार) सर्वेसर्वा शरद पवार यांचा ही या समितीत समावेश करण्यात आला आहे. सर्वपक्षीय आणि सर्वसमावेशक अशी ही समिती तयार केली

असून, सीमावादासंदर्भात राजकीय आणि प्रशासकीय पातळीवर समन्वय ठेवण्यासाठी तिचे कार्य महत्त्वाचे राहणार आहे.

नव्या सरकारच्या स्थापनेनंतर उच्चाधिकार समितीची पुनर्रचना करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमा प्रश्न सोडविण्यासाठी समिती कार्यरत असणार आहे. या समितीच्या माध्यमातून सीमावादातील न्यायालयीन लढाई, सीमाभागातील विकासाचे प्रश्न तसेच कन्नड भाषिक राज्यातील मराठी भाषिकांचे हक्क व सुरक्षा यासारख्या मुद्द्यांवर सुसंगत आणि सशक्त धोरण राबवले जाणार आहे.

एक मुख्यमंत्री आणि दोन मुख्यमंत्र्यांसह राज्यसभा सदस्य शरद पवार, लोकसभेचे नारायण राणे, माजी मुख्यमंत्री पृथ्वीराज चव्हाण, उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातील समन्वयक मंत्री चंद्रकांत पाटील, पर्यटन मंत्री व समिती समन्वय शंभूराज देसाई, मंत्री प्रकाश आंबेडकर यांच्यासह आमदार जयंत पाटील, सुरेश खाडे, सुधीर गाडगीळ, सचिन शेठ्ठी, रोहित पाटील, राज्य नियोजन मंडळचे कार्यकारी अध्यक्ष राजेश क्षीरसागर, विधान परिषदेचे विरोधी पक्ष नेते अंबादास दानवे यांचा समितीत समावेश केला आहे.

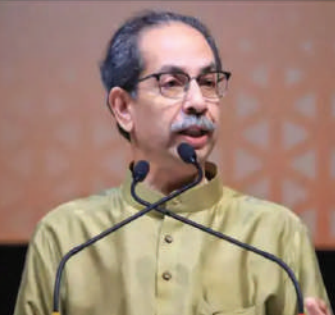
बाणेमध्ये डंपरच्या धडकेत दुचाकीस्वार तरुणीचा मृत्यू

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. २० : भरधाव डंपरच्या धडकेत दुचाकीस्वार तरुणी मृत्युमुखी पडल्याची घटना बाणेर परिसरात घडली. अपघातात दुचाकीवरील सहप्रवासी तरुणी जखमी झाली. याप्रकरणी बाणेर पोलीसांनी डंपरचालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल केला. तेजल प्रकाश तावडे (वय २७, रा. तलासरी, जि. ठाणे) असे मृत्युमुखी पडलेल्या तरुणीचे नाव आहे. अपघातात प्राची जगनाथ पाचगे (वय २८, रा. डंगे चौक, धेरगाव) जखमी झाली. तिच्यावर खासगी रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. याप्रकरणी डंपरचालक राहुल भीमराव राठोड (वय २४, रा. भोंवडे वस्ती, रावेर) याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. त्याला पोलीसांनी अटक केली. याबाबत प्राची पाचगे हिने बाणेर पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. पोलीसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, तेजल आणि प्राची बाणेर भागातील ज्युपिटर हॉस्पिटल परिसरातून गुरुवारी सायंकाळी पाचच्या सुमारास दुचाकीवरून निघाल्या होत्या. त्या वेळी गणेश मंदिर चौकात भरधाव डंपरने दुचाकीला धडक दिली. अपघातात तेजल गंभीर जखमी झाली. तेजल आणि प्राचीला तातडीने रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. उपचारांपूर्वीच तिचा मृत्यू झाला होता. अपघातानंतर पसार झालेल्या डंपरचालकाविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला. डंपरचालक राठोड याला रात्री उशीरा अटक करण्यात आली. सहायक पोलीस निरीक्षक केकाण तपास करत आहेत.

उद्धव ठाकरेंचा आगामी निवडणुकीसाठी प्लॅन तयार मनसे युतीबाबत सकारात्मक

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे गटाने निवडणुकीसाठी कंबर कसली आहे. या पारश्वर्ध्मीवर गुरुवारी पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हाप्रमुख आणि संपर्क प्रमुखांची महत्त्वपूर्ण बैठक पार पडली. स्थानिक पातळीवर युती व आघाडीच्या शक्यतेचा अभ्यास करण्याच्या सूचनांसह, मनसेसोबतच्या युतीबाबतही ठाकरेंनी सकारात्मक भूमिका दर्शवली. राज ठाकरेंसोबत नाहीच जुळले तर? उद्धव ठाकरेंकडून बँकअप प्लॅनिंगला सुरवात करण्यात आली आहे. त्याचबरोबर मतदार यादीतील वाद, बोगस नावे आणि निवडणूक यंत्रणेतील चुटींवर विशेष लक्ष देण्याचे आदेश पदाधिकाऱ्यांना देण्यात आले.

शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाच्या जिल्हा आणि संपर्क प्रमुखांची आज दुपारी १२ वाजता शिवसेना भवनात बैठक झाली. या बैठकीत स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी आघाडी की मनसे संघास्यद वादीबाबत कार्यकर्त्यांना माहिती संकलनाचे आदेश दिले आहेत. मतदार याद्यांचा अभ्यास करा, लोकसभेनंतर विधानसभा निवडणुकीत मतदार कसे वाढले? गटप्रमुखांनी ४० लाख मतदार कसे वाढले हे तपासा, मतदार याद्यांचा घोळाबाबत माहिती समोर आणा अशा सूचना उद्धव ठाकरेंनी केल्या आहेत.

पक्ष म्हणून लढण्यास तयार राहण्याच्या सूचना उद्धव ठाकरे यांनी दिल्या. महिन्याभरात हा अहवाल जिल्हाप्रमुख संपर्कप्रमुख यांनी द्यायचा आहे. आगामी काळात मनसेसोबत युतीसाठी आपण सकारात्मक आहोत. मात्र, स्थानिक पातळीवर युती, आघाडी संदर्भात आढावा घेऊन माहिती द्या, अशा सूचना उद्धव ठाकरे यांनी जिल्हाप्रमुखांना दिल्या आहेत. स्थानिक पातळीवर कुठे आघाडी, युती करायची याबाबतचा निर्णय पक्ष घेईल. त्यामुळे महिन्याभरात हा अहवाल जिल्हाप्रमुख संपर्कप्रमुख यांनी देण्याच्या सूचना केल्या आहेत. उद्धव ठाकरे यांनी मतदार याद्यांमधील सोबत युती केल्याने पक्षाचा फायदा होईल, याची स्थानिक पातळीवरील नेत्यांशी चर्चा करून घ्यायची आहे अहवाल सादर करण्याचे आदेश उद्धव ठाकरे यांनी दिले आहेत.

कोकण किनारपट्टीवर रेड अलर्ट

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २० : मुंबईसह उपनगरात मागील दोन दिवसांपासून मुसळधार पाऊस सुरू आहे. आज मुंबई आणि कोकण किनारपट्टीवर रेड अलर्ट जारी करण्यात आला आहे. मुंबई, ठाणे, पालघर या भागात गेल्या २४ तासांत सर्वत्र मुसळधार ते अतिमुसळधार पाऊस झाला आहे.

दरम्यान आयएमडीने व्यक्त केलेल्या अंदाजानुसार, कोकणातील रायगड, रत्नागिरी जिल्ह्याला २० ते २२ जूनपर्यंत वलो अलर्ट देण्यात आला आहे. या जिल्ह्यांमध्ये तुफान पावसाची शक्यता असून नागरिकांना आवश्यक असेल तरच घराबाहेर पडावे.

२० जूनला नंदुरबार, धुळे, जळगाव, नाशिक, छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात तर पुढील ५ दिवस मराठवाड्यात आणि विदर्भ, मध्य महाराष्ट्रात ३ दिवस तुरळक ठिकाणी हलका ते मध्यम पाऊस होईल. पुण्यात २०, २२ जूनला तुरळक ठिकाणी मुसळधार ते अतिमुसळधार पाऊस होऊ शकतो, असे हवामानतज्ज्ञ माणिकराव खुळे यांनी सांगितले. इगतपुरीत गुरुवारी १४६, त्र्यंबकला १४३, तर नाशिकमध्ये ६० मिमी पावसाची नोंद झाली. त्यामुळे २४ तासांत गंगापूर धरणाचा साठा १४.७२, तर दारणाचा १४.६२ टक्क्यांनी वाढला. दारणातून ४७४२, तर नांदूर-मधमेश्वरमधून जायकवाडीच्या दिशेने

२४,९९८ क्युसेकने विसर्ग सुरू होता. दारणात ४३ टक्के साठा झाल्याने पाणी सोडण्याच्या कोटकांनुसार विसर्ग करण्यात आला. ५ वर्षांनंतर प्रथमच दारणातून जूनमध्ये विसर्ग झाला. खळखळणारे पाण्याचे प्रवाह आणि हिरव्यागार निसर्गाचा संगम भंडारदरा परिसरात अनुभववायला मिळतो. धरणाच्या कुशीतील धबधब्यांचा हा निसर्गनाद पर्यटकांना आपल्याकडे आकर्षित करत आहे. भंडारदरा परिसरात सध्या ८ ते १० धबधबे प्रवाहित झाले आहेत. एरव्ही जुलै-ऑगस्ट महिन्यात मान्सूनचा जोरदार पाऊस झाला की धबधबे प्रवाहित होतात. पण यंदा प्रथमच जूनमध्ये निसर्गाचे हे आलहाददायक चित्र पाहायला मिळत आहे. कळसुबाई हरिश्चंद्रगड अभयारण्य परिसरातील आणि भंडारदर्यापासून १० किलोमीटर अंतरावर असलेल्या कोळटेंगे धबधब्याचे मनोहारी दृश्य. गेल्या काही दिवसांत येथे पर्यटकांची संख्याही वाढली.

जयकुमार गोरें खंडणी प्रकरणात दिल्लीच्या मांत्रिकाला अटक

■ महासागर प्रतिनिधी, सोलापूर, दि. २० : राज्याचे ग्रामविकास मंत्री जयकुमार गोरें यांच्या खंडणी प्रकरणात पोलीसांनी राजधानी दिल्लीतून एका मांत्रिकाला अटक केली आहे. याच मांत्रिकाच्या इशान्यानुसार एका महिलेने गोरें यांच्याकडे खंडणी मागितल्याचा आरोप आहे. साताऱ्यातील वडूज पोलीसस्थाना पथकाने ही कारवाई केली आहे. या कारवाईमुळे या प्रकरणी अनेक मोठे खुलासे होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

मंत्री जयकुमार गोरें यांनी आपल्याला विवस्त्र फोटो पाठवल्याचा आरोप एका महिलेने केला होता. या प्रकरणी महायुतीच्या गोटात एकच खळबळ माजली होती. पण त्यानंतर त्याच महिलेला मंत्री गोरें यांच्याकडून १ कोटी रुपयांची खंडणी मागितल्याप्रकरणी अटक करण्यात आली होती. त्यामुळे तिने केलेल्या आरोपांची हावा निघून गेली होती. या पारश्वर्ध्मीवर वडूज पोलीसांनी दिल्लीत जाऊन

अशोक शर्मा नामक मांत्रिकाला अटक केली आहे. या प्रकरणी आगोदरच खंडणी मागण्याच्या महिलेसह सत्ताधारी शिवसेनेचे (शिंदे गट) पदाधिकारी अनिल सुभेदार व अन्य एका पत्रकाराला अटक करण्यात आली आहे. पोलीसांच्या माहितीनुसार, मांत्रिक अशोक शर्मा हा राजधानी दिल्लीतील लक्ष्मीनगर परिसरात वास्तव्यास होता. तोच मंत्री जयकुमार गोरें यांच्याकडे खंडणी मागण्याच्या महिलेला वेळेवेळी मार्गदर्शन करत होता. त्याने तशी कबुलीही पोलीसांकडे दिली आहे. दिल्लीत एक मांत्रिक संबंधित महिलेला मदत करत असल्याची गुप्त खबर पोलीसांना मिळाली होती. त्यानुसार वडूज पोलीसांच्या एका पथकाने दिल्लीत धाव घेतली होती. खंडणी मागण्याच्या महिलेला मिळणाऱ्या १ कोटींच्या खंडणीचा काही हिस्सा या मांत्रिकाला देण्याचे ठरले होते, असे पोलीसांनी सांगितले आहे.

आष्टीच्या तहसीलदार मोहाने की दुर्वे जनतेला पडला प्रश्न

तहसीलदार मोहाने यांचा वसूली एजंट सुनील

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

जिल्ह्यात आष्टी (श)हा रणसंग्रामाचा तालुका म्हणून ऐतिहासिक ओळख म्हणून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांनी निर्माण करून दिली. मात्र शहीदांच्या भूमीत महाराजांच्या धालून दिलेल्या नियमाला धाडी येथील सुनील दुर्वे हा आष्टी तहसीलमध्ये शिपाई पदावर कार्यश्रत असुन तोच आष्टीचा तहसीलदार असल्याच्या तो-यात वावरत असुन अनेक

शासनाच्या योजनांमध्ये लाभार्थ्यांकडून आर्थिक हितगुज झाल्याशिवाय तहसीलदार हंसा मोहाने यांचेकडे कुठलाच कागद जात नसल्याची ओरड भ्रष्टाचार निर्मूलन समितीच्या सदस्यांनी तक्रारीतून केली आहे.या संदर्भात तहसीलदार मोहाने यांचा छूपा पाठिंबा असल्याने आष्टीचे तहसीलदार मोहाने की दुर्वे असा प्रश्न तालुक्यातील जनतेला पडला आहे.

संजय गांधी निराधार

भ्रष्टाचार निर्मूलन समितीची जिल्हाधिका-याकडे धाव

आष्टी तहसील येथील शिपाई सुनील दुर्वे यांच्याबाबत भ्रष्टाचार निर्मूलन समितीने केलेल्या अनेक तक्रारीवर तहसीलदार हंसा मोहाने कारवाई करीत नसल्याने त्यांनी जिल्हाधिकारी वान्मथी सी यांचेकडे न्यायासाठी धाव घेतली आहे.

समितीच्या सदस्यांनी तहसीलदार मोहाने यांचेकडे केल्याची माहिती प्राप्त झाली आहे.परंतु या गंभीर प्रश्नावर हंसाबाई साधी विचारपूस करायला तयार नाही. यामुळे हा शिपाई तालुक्यातील रहिवासी असल्यामुळे तहसीलच्या चारही कोप-यातील खाचखळगे माहिती असल्याने हंसाबाईने या धाडी येथील रहिवासी असलेल्या सुनील दुर्वे या शिपायास अतोनात अधिकारी बहाल केल्याने इतर समकक्ष अधिकारी व कर्मचा-यांकडून

दिवसभ-याची वसुली करीत तहसीलदार हंसा मोहाने यांचेकडे सुपूर्द केल्यानंतर हंसाबाई नागपूरला रवाना होत असल्याची माहिती पुराव्यानिशी आष्टी येथील भ्रष्टाचार निर्मूलन समितीच्या काही सदस्यांनी दै.महासागरच्या प्रतिनिधीकडे उपलब्ध करून दिली.या संदर्भात तहसीलदार हंसा मोहाने यांचेशी प्रतिनिधीने संपर्क साधला असता त्यांचा भ्रमणाध्वनी प्रतिसाद देत नव्हता.

(क्रमशः :)

हिंदी विश्वविद्यालयात साठ रक्तदात्यांनी केले रक्तदान

कुलगुरु प्रो. कुमुद शर्मा यांच्या हस्ते उद्घाटन

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

जागतिक रक्तदाता दिनाच्या निमित्ताने महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालयात शुक्रवार, २० जून रोजी धर्मांतरि रुग्णालयात रक्तदान शिबिराचे उद्घाटनविश्वविद्यालयाच्याकुलगुरुप्रो.कुमुद शर्मा यांच्या हस्ते फीत कापून करण्यात आले. या प्रसंगी त्यांनी सर्व रक्तदात्यांना शुभेच्छा देत इतरांचेप्राण वाचवण्यासाठी आणि मानवतेच्या हितासाठी रक्तदान करण्याचे आवाहन केले. कुलगुरु प्रो. शर्मा आणि कुलसचिव प्रो. आनंद पाटील यांनी धर्मांतरि यांच्या प्रतिमेची पूजा केली.यावर्षी रक्तदानाचाविषय 'रक्त द्या, आशा द्या : एकत्र येऊन जीव वाचवा' असा आहे. या शिबिरात ६० हून अधिक रक्तदात्यांनी उत्स्फूर्तपणे रक्तदान केले. या शिबिरात जिल्हा सामान्य रुग्णालय, वर्धा येथील तज्ज्ञांच्या पथकाने रक्त संकलनाचे कार्य केले. या पथकात रुग्णालयाचे जनसंपर्क अधिकारी प्रवीण गावंडे, डॉ. शैलेश जागणे, वैशाली जगताप, गणेशी लोंगेवार, किशोर महाजन, अंकुश कांचनपुरे यांचा समावेश होता.या वेळी विधी विद्यापीठाचे अधिष्ठाता प्रो. जनार्दन कुमार

तिवारी, संस्कृती विद्यापीठाचे अधिष्ठाता प्रो. दिगंबर तंगलवाड, असोशिएट प्रोफेसर एवं राष्ट्रीय सेवा योजना के संयोजक डॉ. बालाजी चिरडे, डॉ. राजेश लेहकपुरे, एसोशिएट एन.सी.सी. अधिकारी डॉ. अनिकेत आवेंकर, सहायक कुलसचिव विनोद वैद्य, सहायक प्रोफेसर डॉ. अनवर अहमद सिद्दीकी, डॉ. संदीप पाटील, डॉ. हेमचंद्र ससाने, डॉ. शिवसिंह बघेल, डॉ. श्रीनिकेत कुमार मिश्र, परामर्शदाता, सामान्य चिकित्सा डॉ. हेमंत धामट, हिंदी अधिकारी राजेश यादव, सहायक संपादक डॉ. अमित विश्वास, जनसंपर्क अधिकारी बी.एस. मिर्गे, सुक्ष्मा अधिकारी सुधीर खरकटे, मनोज द्विवेदी, ब्रिजेश पाटील, अमित पाण्डेय, डॉ. हिमांशु नारायण, पंकज पाटील यांच्यासह विद्यापीठाचे कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.या शिबिरात विश्वविद्यालयातील शिक्षक, कर्मचारी व विद्यार्थ्यांनी उत्साहपूर्वक सहभाग नोंदवून स्वेच्छेने रक्तदान केले.या शिबिराच्या यशस्वी आयोजनात राजीव पाटक, सौरभ पांडे, वैताली भोयर, चंद्रवती दांगी, वैशाली चव्हाण, सचिन आर्डे, मनोज वर्मा यांनी सहकार्य केले.

पुलगाव - आर्वी रेल्वे गेट पूर्ववत सुरू करा

अन्यथा रास्ता व रेल रोको आंदोलन करणार; नागरिकांचा इशारा

महासागर प्रतिनिधी पुलगाव, दि. २० जून

स्टेशनवरील गेट क्र. एलसी - ८० बंद केल्यामुळे आर्वी मार्गे ये-जा करणाऱ्या व पुलगाव-आर्वी मार्गावरील सामान्य जनतेला अनेक अडचणींचा सामना करावा लागत आहे.८ ते १० दिवसांच्या आत पुलगाव-आर्वी रेल्वे गेट पूर्ववत सुरू करावे. अन्यथा, लोकशाही मार्गाने रास्ता रोको, रेल्वे रोको आंदोलन करण्यात येईल असा इशारा माजी नगराध्यक्ष मनीष साहू यांच्या नेतृत्वात नागरिकांनी रेल्वे प्रशासनाला निवेदनाद्वारे केली आहे.

गेटच्या उतरेला कोणत्याही प्रकारची आरोग्य सुविधा किंवा बाजारपेठ नसल्यामुळे सर्वांना पुल्गावच्या दक्षिणेकडील नदीच्या बाजूने ये-जा करावी लागते, ज्यामुळे ५ ते ६ किलोमीटरचा अतिरिक्त प्रवास होतो. एखाद्या रुग्णाला किंवा गर्भवती महिलेला ग्रामीण रुग्णालय, पुलगाव येथे नेत असताना वाटेतच प्रसूती झाली किंवा तिने जीव गमावला, किंवा त्यांची प्रकृती अत्यंत गंभीर झाली. अशा अनेक गंभीर अडचणींना जनतेला सामोरे जावे लागत आहे. रेल्वे विभाग या सर्व गोष्टींकडे सतत दुर्लक्ष करत आहे.पूर्वी रेल्वे गेट ट्रेनच्या आवागमनानंतर काही सेकंदांसाठी का होईना, पण उघडले जात होते, त्यामुळे वाहतुकीत कोणतीही अडचण येत नव्हती. मात्र, अंडरपास बनवण्याच्या नावाखाली ते बंद करण्यात आले. काही महिन्यांनंतर, अंडरपाससाठी खोदलेला खड्डा तांत्रिक कारणांमुळे बंद करण्यात आला. त्यानंतर, जोपर्यंत अंडरपास किंवा ओव्हरब्रिजचे

बांधकाम पूर्ण होत नाही, तोपर्यंत गेट पूर्वीप्रमाणे उघडल्याने आणि बंद केल्याने नागरिकांना सोयीचे होईल, याकडे रेल्वेने गांभीर्याने लक्ष द्यावे. उपरोक्त विषयाची दखल घेऊन ८ ते १० दिवसांच्या आत पुलगाव-आर्वी रेल्वे गेट पूर्ववत सुरू करावे. अन्यथा, शासनासमोर लोकशाही मार्गाने रास्ता रोको, रेल्वे रोको आंदोलन करावे लागेल. असा इशारा नागरिकांनी स्टेशन अधीक्षक राय यांना निवेदन देताना कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे अध्यक्ष मनोज वसु, जिल्हा काँग्रेस उपाध्यक्ष रमेश सावरकर, पुलगाव काँग्रेस अध्यक्ष सुनील ब्राह्मणकर, मुन्ना शुक्ला, राजू लोहकरे, प्रमोद घालनी, नीरज साहू, शांती खैरकार, इरफान बेग, अमर तीनघासे, गोपाला तिवारी, गाजू पचारे, प्रफुल्ल कुंबरे, अविनाश संगोले, रमेश शर्मा, राजेंद्र रवाले, देवानंद ऐसानकार, प्रणय खंडागले, निसारभाई, रवी केशरवानी, प्रमोदबीरे, पंकज भगत, अशोक काळे आदी अनेक मान्यवर उपस्थित होते.

शरीर व मन निरोगी ठेवण्यासाठी योगाचा अंगिकार करा - जिल्हाधिकारी वान्मथी सी

मल्टिमिडीया छायाचित्र प्रदर्शनीचे जिल्हाधिका-यांच्या हस्ते उद्घाटन

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

आपले शरीर व मन निरोगी ठेवण्यासाठी प्रत्येकाने योगाचा स्विकार करून नियमितीत योगासने करून योगाला आपल्या जिवनाचे अविभाज्य घटक बनवावे, असे आवाहन जिल्हाधिकारी वान्मथी सी यांनी आज येथे केले.

माहिती आणि प्रसारण मंत्रालय, भारत सरकारच्या अंतर्गत केंद्रीय संचार ब्युरो, जिल्हा प्रशासन, जिल्हा परिषद,पोलिस अधिक्षक कार्यालय, न्यू इंग्लिश हायस्कुल व ज्युनियर कॉलेज, वर्धा यांच्या संयुक्त विद्यमाने न्यू इंग्लिश हायस्कुल व ज्युनियर कॉलेजचे सभागृह, महादेवपुरा येथे आयोजित 'जागतिक योग दिवस या' विषयावर आधारीत

मल्टिमिडीया छायाचित्र प्रदर्शनाचे उद्घाटन जिल्हाधिकारी वान्मथी सी यांच्या हस्ते झाले. त्यावेळी त्या बोलत होत्या.मंचावर माहिती व प्रसारण मंत्रालय, भारत सरकारच्या केंद्रीय संचार ब्युरो, क्षेत्रीय कार्यालय, वर्धाचे क्षेत्रीय प्रचार अधिकारी हंसराज राऊत, वर्धा एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष अनिल कठाणे, सचिव अशोक गोयंका, प्रदीप बजाज, संचालक मिनाताई चतुर, प्राचार्या अनघा आगवण, पतंजली योग समितीचे जिल्हा अध्यक्ष प्रशांत सावरकर, जिल्हा क्रिडा अधिकारी

कार्यालयाचे सहाय्यक क्रिडा अधिकारी भोजराज चौधरी, उपमुख्याध्यापक विजय जुगनाके प्रामुख्याने उपस्थित होते.

योग केल्यामुळे आपल्या शारिरीक आरोग्याबरोबरच मानसिक आरोग्यालाही फायदा असल्याचे सांगून जिल्हाधिकारी वान्मथी सी म्हणाल्या की, विद्यार्थी ही देशाची भावी पिढी आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना स्वतःला आत्मकेंद्रीत करण्यासाठी योगाचा आपल्या जिवनात समावेश करण्याची गरज आहे. याचबरोबरच नागरीकांनी सुध्दा आपले आरोग्य जपण्यासाठी नियमित योगा करून आपले आरोग्य सुदृढ बनवावे. योगा विषयीची संपूर्ण माहिती असलेले हे प्रदर्शन फार उपयुक्त असून नागरीक व विद्यार्थ्यांसाठी प्रदर्शनाला भेट देऊन माहिती

जाणून घ्यावी, तसेच २१ जून रोजी सकाळी ६.३० वाजता योग दिवसाच्या कार्यक्रमात सहभाग नोंदवावा, असे आवाहन त्यांनी केले.

क्षेत्रीय प्रचार अधिकारी हंसराज राऊत प्रास्ताविक भाषणात म्हणाले की, यंदा योगाचे ११ वेवर्ष साजरे करण्यात येत आहे. योगाचे महत्व जागतिक पातळीवर दिवसेंदिवस वाढत चालले आहे. विद्यार्थी व नागरीकांपर्यंत योग आसनांची माहिती पोहचविण्यासाठी सचित्र माहिती असलेले मल्टिमिडीया प्रदर्शन लावण्यात आले असून नागरीकांनी मोठ्या संख्येने भेट देऊन योगा विषयीची माहिती जाणून घ्यावी, असे आवाहन त्यांनी यावेळी केले. पतंजली योग समितीचे जिल्हाध्यक्ष प्रशांत सावरकर यांनी योगांच्या सर्व आसनांविषयी माहिती

दिली. तसेच नियमित योग केल्याने आपल्या शरीरासह मनाचे आरोग्य उत्तम राहत असून नागरीकांनी योगाचा आपल्या दैनंदिन जिवनात समावेश करावा, असे आवाहन त्यांनी यावेळी केले.संचालन प्रियंका उपदेव व अर्चना साळवे यांनी केले, तर आभार प्राचार्या अनघा आगवण यांनी मानले.हे प्रदर्शन २१ जून पर्यंत सकाळी १० ते सायंकाळी ५ यावेळेत दोन दिवस चालणार आहे. नागरिकांसाठी हे प्रदर्शन निःशुल्क ठेवण्यात आले असून नागरिक व विद्यार्थ्यांनी प्रदर्शनाला भेटी देऊन माहिती जाणून घ्यावी, असे आवाहन केंद्रीय संचार ब्युरो, क्षेत्रीय कार्यालय, वर्धाचे क्षेत्रीय प्रचार अधिकारी हंसराज राऊत व न्यू इंग्लिश हायस्कुल व ज्युनियर कॉलेजच्या प्राचार्या ए.के.आगवण यांनी केले आहे

दुचाकी स्लीप झाल्याने युवकाचा मृत्यू

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

मित्रासह दुचाकीने नियोजित ठिकाणी जात असताना अचानक वराह दुचाकीसमोर आले, त्यामुळे दुचाकी स्लीप होत असलेल्या अपघातात वरूड भागातील समता नगर येथील रहिवासी

असलेल्या १६ वर्षीय विद्यार्थ्याची सेवाग्राम रुग्णालयात मृत्यू झाला, हा अपघात येसंबा येथे १२ रोजी झाला, याप्रकरणी १४ रोजी सेवाग्राम पोलिस स्टेशन मध्ये आकस्मिक मृत्यूची नोंद घेण्यात आली आहे, मृतक केतन सुदीप नरुले असे

मृतकाचे नाव आहे, अपघातानंतर त्याला गंभीर जखमी अवस्थेत सेवाग्राम येथील कस्तुरबा रुग्णालयात दाखल करण्यात आले, तेथे उपचारादरम्यान त्याचा मृत्यू झाला, या प्रकरणी पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला असून मृत्यूची नोंद केली आहे.

ऑक्सिजन पार्क येथे डॉ. वडतकर यांचे व्याख्यान

बहार नेचर फाउंडेशनचा वर्धापन दिन

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

बहार नेचर फाउंडेशनच्या दहाव्या वर्धापन दिनानिमित्त रविवार, दि. २२ रोजी सकाळी ९.३० वाजता स्थानिक निसर्ग सेवा समितीच्या ऑक्सिजन पार्क येथे महाराष्ट्र पश्चिमित्र या संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. जयंत वडतकर, अमरावती यांचे 'वाघांचे संवर्धन आणि सद्यःस्थिती' या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले आहे.

समितीचे अध्यक्ष वृक्षमित्र मुरलीधर बेल्लखोडे, बोर व्याघ्र प्रकल्पाच्या वनपरिक्षेत्र अधिकारी अर्चना नौकरकर यांची प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे. अमरावती जिल्ह्याचे मानद वन्यजीव रक्षक तथा जैवविविधता अभ्यासक डॉ. वडतकर हे वाघांचा वाढता वावर, वर्तमानातील आणि भविष्यातील आव्हाने, उपाययोजना या संदर्भात मांडणी करणार आहेत.

पालकमंत्री डॉ. भोयर आजपासून तीन दिवसांच्या जिल्हा दौ - यावर

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

जिल्ह्याचे पालकमंत्री तथा राज्याचे गृह, शालेय शिक्षण, गृहनिर्माण, सहकार व खनिज मंत्रालयाची श्री. डॉ. पंकज भोयर शनिवार पासून जिल्ह्याच्या तीन दिवस दौ-यावर येत आहे. दौ-याच्या पार्श्वभूमीवर भरगच्च कार्यक्रम प्रशासकीय बैठका होणार आहे.

पालकमंत्री डॉ. पंकज भोयर शनिवार, दि. २१ जून रोजी सकाळी ७ वाजता आंतरराष्ट्रीय योगा दिवसानिमित्त न्यू इंग्लिश हायस्कूल येथे आयोजित शिबिरास उपस्थित राहतील. दुपारी १२ वाजता मोहिनीनगर येथील किस्टोन प्रकल्पाच्या भूमिपूजन समारोहास उपस्थित राहतील. दुपारी १ ते सायंकाळी ४ पर्यंत प्रशासकीय

कामासाठी वेळ राखीव ठेवण्यात आला आहे. सायंकाळी ४ वाजता नागपूर कडे प्रयाण करतील.

सायंकाळी ६ वाजता नागपूरच्या मानकापूर येथील क्रीडा संकुल येथे आयोजित मुख्यमंत्री क्रीडा चषक अंतर्गत आयोजित राष्ट्रीय कुस्ती स्पर्धेच्या उद्घाटन समारोहास उपस्थित राहतील. रात्री ८ वाजता नागपूर येथून वर्धेकडे रवाना होतील. रविवार दिनांक २२ जून रोजी सकाळी ११ वाजता विठ्ठल रूक्मीणी सभागृह येथे आयोजित गुणवंत पाल्य व ज्येष्ठ पोलिस कर्मचारी यांच्या सत्कार समारोहास उपस्थित राहतील. दुपारी १२ वा. जिल्हाधिकारी कार्यालय येथे

गोशाळा नोंदणी प्रमाणपत्र वितरण कार्यक्रमास उपस्थित राहतील. दुपारी १२.३० वाजता शांती भवन, आर्वी स्टॅड मेन रोड येथे आयोजित गुणवंत विद्यार्थ्यांच्या गुण गौरव व सत्कार समारोहास उपस्थिती, दुपारी १ ते सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत प्रशासकीय कामकाजासाठी वेळ राखीव राहिल.सायंकाळी ५.३० वाजता हरिराम सभागृह बॅचलर रोड येथे मोदी सरकारचे सेवा सुशासन व गरीब कल्याणाचे अकरा वर्ष निमित्त आयोजित बुद्धीजीवी सम्मेलनास उपस्थित राहतील. सायं. ७ वाजता स्व. रायझादा मोमेंरियल आएएमआय हॉल इंडापूर येथे आयएमए वर्धाच्या नवीन पदाधिका-यांच्या पदग्रहण समारोहास उपस्थित राहतील.

मुकाअ पराग सोमण यांचे स्वागत

महासागर प्रतिनिधी वर्धा, दि. २० जून

महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षक समिती

जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हणून पराग सोमण यांनी गुरुवारी (१९ जून) रोजी कार्यभार स्वीकारला. महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षक समितीच्या वतीने पराग सोमण त्यांचे स्वागत करण्यात आले.

कार्यकारिणी सदस्य सुधीर सगणे, नागपूर विभागीय उपाध्यक्ष अजय मोरे, जिल्हा सल्लागार चंद्रशेखर ठाकरे, जिल्हा सरचिटणीस श्रीकांत अहेरराव, उपाध्यक्ष सुरेश खोब्रागे, सहसचिव अतुल उडदे, देवळी तालुक्याध्यक्ष

मनिस ठाकरे, वर्धा तालुका कार्यध्यक्ष योगेश भडगे, जिल्हा कार्यालयीन चिटणीस प्रशांत निमोकर, जिल्हा पेन्शन आघाडी प्रमुख श्रीकांत केंडे, समाज माध्यम प्रभारी पवन बानोकर आदींनी स्वागत केले.

उसनवारीचे पैसे मागितल्याने मारहाण

.वर्धा, : उरसे दिलेल्या पैशाची मागणी केली असता दोघांनी एकला मारहाण करून जखमी केले. ही घटना खर्गण्णा पोलिस स्टेशनच्या क्षेत्रात येणा-यानपवतूर येथे घडली,

रमेश फुफ्फेते मेश्राम रा. पवतूर असे जखमीचे नाव आहे, त्यांना पवतूर येथीलच रहिवासी सतीश राऊत व अनिल राऊत यांनी मारहाण करून जखमी केले, याप्रकरणी

जखमी रमेशच्या तक्रारीवरून आरोपी सतीश व अनिलविरुद्ध खर्गण्णा पोलिस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

आरोप करीत प्राणघातक हल्ला, दोन गंभीर

वर्धा, : आरोप करीत झालेल्या वादाचे हाणामारीत रुपांतरण झाले, ही घटना १४ जून रोजी कारंजा तालुक्याच्या पिपरी येथे घडली, याप्रकरणी कारंजापोलीस ठाण्यात तिर्थाविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला, मिळालेल्या माहितीनुसार, गजानन सुरजुसे,

अभयगजानन सुरजुसेतिन्हीरा. पिपरीता. कारंजायांनीपिपरीयेथीलच रहिवासी अर्चना संजय सुरजुसे, सुमीत सूरजुसे व संजय सुरजुसे यांना अमानुष मारहाण केली, आरोपी एवढयावरच थांबत नाही, तर त्यांनी संजय व सुमीत यांच्यावर थेट कु-हाडीने हल्ला केला, यात संजय व सुमित यांना गंभीर दुखापत झाल्याचे तक्रारीत नमूद असल्याचे पोलिसांनी सांगितले.

जाहीर निविदा सूचना

नालंदा अभियान ट्रस्ट, ता. जि. वर्धा, रजि. क्र.ई ६११/वर्धा या नोंदणीकृत न्यासाची मालकीची व ताब्यात असलेली मीजा वायफाड ता. जि. वर्धा येथील भूमापन १५०/१व १५०/२ या अकृषक भूखंडदार गरिबी रेषेखाली येणा-या विद्यार्थी मुलं आणि मुली यांना राहण्यासाठी वसतिगृहाचे बांधकाम करणे आहे. १) मुलींचे वसतिगृह तळमजला + पहिला मजला + दुसरा मजला (अंदाजे १९९०० चौरस फूट २) मुलींचे वसतिगृह तळमजला + पहिला मजला+ दुसरा मजला अंदाजे १९९०० चौरस फूट अंदाजे एकूण ३९८०० चौरस फूट बांधकाम करणे आहे. सदर बांधकामाबाबत बंद लिफाफ्यात निविदा मागविण्यात येत आहे सदर निविदा बंद लिफाफ्यात खालील नमूद पत्त्यावर दिनांक २७/०६/२०२५ रोजी पर्यंत प्रत्यक्ष किंवा पोस्टाने पाठवाव्यात. निविदा पाठविताना विना परतला अनामत रक्कम म्हणून घनानदेश स्वरूपात रुपये १०००/- दहा हजार रुपये फक्त सदर न्यासाच्या नावाने पाठविणे अनिवार्य राहील.

न्यासाच्या पदाधिकाऱ्यांनी ठरविल्यानुसार योग्य रकमेची आणि कामाचा विचार करूनच नालंदा अभियान कॅम्पस येथील वसतिगृहाचे काम ठेका पद्धतीने देण्यात येईल. सदर प्राप्त होणाऱ्या सर्व लिफाफा बंद निविदा दिनांक : ०१/०७/२०२५ रोजी दुपारी १२.३० वाजता खालील नमूद पत्त्यावर दोन साक्षदारांसमक्ष उघडण्यात येईल.निविदा देणे संबंधीचे सर्व अधिकार न्यासाकडे सुरक्षित राहतील.

आपल्या विद्यार्थी श्री. अतुल कुमार सिंह जखम नालंदा अभियान ट्रस्ट, वर्धा ता. जि. वर्धा, रजि. क्र.ई ६११/वर्धा

पत्ता : नालंदा अर्कडमी, भीम नगर, सावंती येथे, व संपर्क क्रमांक ७० २८५५६४०६

सामिन्ध प्राप्त करून लाभान्वित होऊ शकतात. व्यक्तींच्या निमार्णात आणि उद्धानामध्येच नाही तर परिवार, समाज, राष्ट्र आणि विश्वाच्या चहुमुखी विकासामध्येही याचा उपयोग सिद्ध झाला आहे.

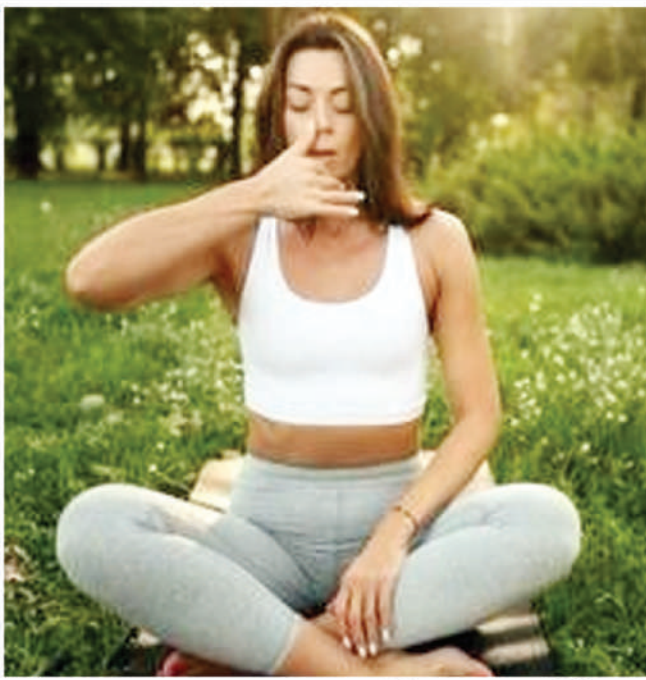
योग मनुष्याला सकारात्मक चिंतनाच्या प्रशस्त मार्गावर आणण्यासाठी एक अद्भुत विद्या आहे, ज्याला हजारो वर्षांपूर्वी भारताच्या प्रजावान ऋषी-मुनींनी आविष्कृत केले होते. महर्षि पतंजलींनी अष्टांग योगच्या रूपात याला अनुशासनबद्ध, संपादित आणि निष्पादित केले. जेव्हा मनाला एकाग्र करून ध्यानावस्थित रूपात जीव परमात्म्याबरोबर मिलनाची आकांक्षा करत असते तोच योग आहे. योगासनांना आधुनिक जीवनात फक्त व्यायामच मानले जाते. इंग्रजीमध्ये याला योगच्या ऐवजी योगा संबोधिले जाते.

योगाचे कित्येक प्रकार शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक हालचालींना आपल्या ताब्यात ठेवतात ज्यांचा उद्देश असतो की मनुष्याला आपल्या स्वरूपाच्या बाबतीत ज्ञान मिळवणे हेच मानव जीवनाचे परम लक्ष्य मोक्ष प्राप्त करणे. योग वैदिक तत्त्वशास्त्रात सहा विचारधारांमध्ये दर्शनांमध्ये एक आहे.

इथे याचे तात्पर्य राजयोगाबरोबर आहे. तो एक ब्रह्मन मिळविण्यासाठी ईश्वरीय ध्यानाचा राजसी मार्ग आहे. हिंदू संस्कृतीत योगाचे कित्येक प्रकारपण आहेत, उदा. निष्काम कर्म योग, आत्महित विहीन भक्ति योग आणि ज्ञान योग (विवेकपूर्ण ध्यान). जागतिक योग दिन हा योगास मान्यता देणारा एक दिवस आहे, जो २०१४ मध्ये संयुक्त राष्ट्र संघाने स्वीकारल्यानंतर दरवर्षी २१ जून रोजी जगभरात साजरा केला जातो.

मानसिक तंदुरुस्ती, प्राचीन भारतात उमग पावलेल्या या निरोगीपणाच्या प्रथेचा जागतिक स्तरावर प्रचार करणे संयुक्त राष्ट्रांनी महत्वाचे मानले होते. भारतीय धर्म संस्कृतीमधील योग पतंजली मुनी यांनी आपल्या योगसूत्राद्वारे मानवाच्या शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक विकासाची संकल्पना स्पष्ट केली आहे.

याद्वारे आध्यात्मिक उन्नतीही साधता येते असे पातंजल योगसूत्र ग्रंथात सांगितले आहे. जगभरातून स्वीकारले गेलेले भारतीय संस्कृतीतील योगाचे महत्त्व अधोरेखित होण्याचे प्रयत्न या दिवसाच्या निमित्ताने होते. योग हा शब्द संस्कृत युज् या धातुपासून तयार झाला

आत्मशुध्दीसाठी विवेकपूर्ण ध्यान

आहे. पाणिनी व्याकरणांमध्ये युज् समाधी असे सूत्र आहे. योग या शब्दाचा अर्थ जोडणे, एकत्र आणणे, जुळवणे असा अनेक प्रकारे होतो.

योगावर पतंजली मुनींनी जवळजवळ इ.स.पू. १५० मध्ये योगसूत्र लिहिले. पतंजलींच्या अनुसार अष्टांग योगाचे पालन करणारी व्यक्ति आपल्या मनाला शांत करू शकते आणि शाश्वत ब्रह्मात सामावू शकते. याच अष्टांग पथा ने नंतर येणाऱ्या राज योग, तंत्रयोग आणि बौद्ध (वज्रयान) योगाचा पाया घातला.

दोन वर्षांत या उपक्रमाने चळवळीचे रूप घेतले आहे. १८ जून रोजी ऑस्ट्रेलियन संसदेमध्ये माजी पंतप्रधान टोनी अबॉट यांच्या उपस्थितीत योगसत्र झाले. स्वतः अबॉट यांनी यावेळी योगासने केली. दरवर्षी एक विशेष थीम लक्षात घेऊन योग दिनाचे आयोजन केले जाते.

यंदा म्हणजे २०२५ या वर्षीची थीम एक पृथ्वी, एक आरोग्यासाठी योग आहे. या थीमचा अर्थ असा आहे की, आपल्या सर्वांचे आरोग्य या पृथ्वीच्या आरोग्याशी जोडलेले आहे. जेव्हा पृथ्वी निरोगी असेल तेव्हा मानव

प्रविण बागडे
नागपूर. 9923620919
pravinbagde@gmail.com

देखील निरोगी असतील. योग हा दुवा मजबूत करण्यास मदत करतो. हे अधोरेखित करण्यासाठी ही थीम निवडण्यात आली आहे. आंतरराष्ट्रीय योग दिन २०२५ हा एक महत्वाचा टप्पा आहे, या जागतिक उत्सवाचा ११ वा वर्षांपासून दिना आहे.

या उपक्रमाला अनेक जागतिक नेत्यांचा पाठिंबा मिळाला. एकूण १७७ राष्ट्रांनी हा ठराव सह-प्रायोजित केला, जो अशा स्वरूपाच्या ठरावासाठी आतापर्यंतची सर्वाधिक सह-प्रायोजकांची संख्या आहे. भारतीय कॅलेंडरमध्ये, उन्हाळी संक्रांती दक्षिणायनामध्ये संक्रमण दर्शवते. उन्हाळ्यातील संक्रांतीनंतरची दुसरी पौर्णिमा ही गुरु पौर्णिमा म्हणून ओळखली जाते.

हिंदू पौराणिक कथांमध्ये, शिव, पहिला योगी (आदि योगी), या दिवशी उर्वरित मानवजातीला योगाचे ज्ञान देण्यास सुरुवात केली आणि ते पहिले गुरु (आदि गुरु) बनले असे म्हटले जाते. निरोगी तन आणि शांत मन याची गुरुकिल्ली म्हणजेच योग, त्यानिमित्त सर्वांना जागतिक योग दिनाच्या खूप खूप शुभेच्छा !!

गेल्या वर्षी म्हणजेच २०२४ मध्ये महिला सक्षमीकरणासाठी योग अशी थीम ठेवण्यात आली होती. या मध्यवर्ती कल्पनेसह महिलांचे मानसिक आणि शारीरिक स्वास्थ्य वाढवण्यावर भर दिला गेला होता. महिलांचे सर्वांगीण कल्याण वाढविण्यात आणि परिवर्तनात महत्त्वपूर्ण योगदान देण्यासाठी त्यांची भूमिका महत्वाची आहे. हे अधोरेखित करण्यासाठी ही थीम निवडण्यात आली होती.

हा दिवस महिलांच्या शारीरिक, मानसिक, भावनिक आणि सामाजिक विकासातील प्रगती साजरी करेल, असा विश्वास ही थीम निवडतांना व्यक्त करण्यात आला होता. संयुक्त राष्ट्रसंघाचा ठराव स्वीकारल्यानंतर, भारतातील आध्यात्मिक चळवळीतील अनेक नेत्यांनी या उपक्रमाला पाठिंबा दर्शविला.

आर्ट ऑफ लिव्हिंगचे संस्थापक रविशंकर यांनी मोदींच्या प्रयत्नांचे कौतुक करतांना म्हटले आहे की, कोणत्याही तत्वज्ञान, धर्म किंवा संस्कृतीला राज्याच्या संरक्षणाशिवाय जगणे फार कठीण आहे. योग आतापर्यंत जवळजवळ अनाथाप्रमाणे अस्तित्वात आहे. आता, अधिकृत मान्यता. यूनन योगाच्या फायद्याचा आणखी प्रसार करेल.

११ डिसेंबर २०१४ रोजी भारताचे स्थायी प्रतिनिधी अशोक मुखर्जी यांनी संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेत मसुदा ठराव सादर केला. मसुदा मजकूराला १७७ सदस्य राज्यांकडून व्यापक समर्थन मिळाले ज्यांनी मजकूर प्रायोजित केला, जो मतांशिवाय स्वीकारला गेला.

या उपक्रमाला अनेक जागतिक नेत्यांचा पाठिंबा मिळाला. एकूण १७७ राष्ट्रांनी हा ठराव सह-प्रायोजित केला, जो अशा स्वरूपाच्या ठरावासाठी आतापर्यंतची सर्वाधिक सह-प्रायोजकांची संख्या आहे. भारतीय कॅलेंडरमध्ये, उन्हाळी संक्रांती दक्षिणायनामध्ये संक्रमण दर्शवते. उन्हाळ्यातील संक्रांतीनंतरची दुसरी पौर्णिमा ही गुरु पौर्णिमा म्हणून ओळखली जाते.

हिंदू पौराणिक कथांमध्ये, शिव, पहिला योगी (आदि योगी), या दिवशी उर्वरित मानवजातीला योगाचे ज्ञान देण्यास सुरुवात केली आणि ते पहिले गुरु (आदि गुरु) बनले असे म्हटले जाते. निरोगी तन आणि शांत मन याची गुरुकिल्ली म्हणजेच योग, त्यानिमित्त सर्वांना जागतिक योग दिनाच्या खूप खूप शुभेच्छा !!

■ ■ ■

एक पृथ्वी, एक आरोग्यासाठी योग

योगस्थ कुरु कर्माणि
सदृशं त्यक्त्वा धनञ्जयः
सिद्धयसिध्दयोः समो भूत्वा
समत्वं योग उच्यते

आजचे जीवन इतके गतिमान व धकाधकीचे झाले आहे की आपण आपल्या शारीरिक व मानसिक आरोग्यास वंचित झालो आहोत. जुन्या परंपरा लोप पावल्यामुळे शारीरिक कष्ट व अंगमेहनतीची कामे कमी झालीत, त्यामुळे शारीरिक तक्रारी सुरु होऊन मानसिक स्वास्थ्यही नाहीसे झाले आहे.

शारीरिक व मानसिक स्वास्थ्य उत्तम रहावे यासाठी योगाभ्यास साधना करणे अतिशय उपयुक्त आहे. हा अभ्यास अंतस्फुर्तीने, स्वेच्छापूर्वक करावयाचा असतो. शारीरिक व मानसिक आरोग्याचे निवारण व्हावे यासाठी नियमित योगासने करणे काळजी गरज आहे, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी २०१४ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांच्या महासभेत २१ जून रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्याचा प्रस्ताव मांडला होता, ज्याला ११ डिसेंबर २०१४ रोजी संयुक्त राष्ट्रांनी मंजुरी दिली. तेव्हापासून ११ जून रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा केला जातो. आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्यामागे मुख्य उद्देश योगाचे फायदे जगभरात पोहोचवणे आणि लोकांना तो आपल्या दैनंदिन जीवनाचा भाग बनवण्यासाठी प्रोत्साहित करणे हा आहे.

२०२५ मध्ये आपण ११ वा आंतरराष्ट्रीय योग दिवस साजरा करत आहोत. एक पृथ्वी, एक आरोग्यासाठी योग (yoga for One Earth, One Health) ही यावर्षीची थीम असून या थीमचा मुख्य उद्देश वैयक्तिक आरोग्यासोबतच संपूर्ण पृथ्वीच्या आरोग्यासाठी आणि पर्यावरणासाठी योगाचे महत्त्व अधोरेखित करणे आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी मन की बात कार्यक्रमाला ही थीम जाहीर केली होती. ही थीम वसुधैव कुटुंबकम् या भारतीय तत्त्वज्ञानावर आधारित आहे, ज्याचा अर्थ संपूर्ण जग एक कुटुंब आहे असा होतो. योगाच्या माध्यमातून आपण स्वतःला आणि पर्यावरणाला निरोगी ठेवू शकतो, हा संदेश या थीममधून देण्यात येत आहे.

योग हा भारताच्या प्राचीन परंपरेचा एक अमूल्य ठेवा आहे, जो शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक आरोग्यासाठी अत्यंत फायदेशीर ठरतो. शरीराला लवचिक, मजबूत आणि निरोगी बनवतो. तसेच, ताण कमी करून मानसिक शांती प्रदान करतो. योगामुळे मन शांत होते, एकाग्रता वाढते आणि नकारात्मक विचार दूर होतात. यामुळे व्यक्ती अधिक सकारात्मक आणि उत्साही बनते. नियमित योगाभ्यासामुळे रोगप्रतिकारशक्ती वाढते आणि अनेक गंभीर आजारंपासून बचाव होतो. मधुमेह, उच्च रक्तदाब, कर्करोग यांसारख्या आजारांमध्येही योगासने फायदेशीर ठरतात.

योग म्हणजे निव्वळ व्यायाम आणि आसन नव्हे. हा भावनात्मक समतोल आणि अनंत तत्वाला स्पर्श करत आध्यात्मिक प्रगतीतील सर्व शक्यतांची ओळख करून देणारे शास्त्र आहे. योगाचा उल्लेख नारदीय सूक्त आणि सर्वात प्राचीन अशा ऋग्वेदामध्ये आढळतो. पतंजलीचे लेखन देखील अष्टांग योगसाठी आधार बनले आहेत. जैन धर्मातील पांच प्रतिज्ञा आणि बौद्ध धर्मातील योगाचाराची बीजे पतंजली योग सूत्रामध्ये आहेत. योग जीवनशैलीचा उपयोग योगाच्या अंतिम लाभांचा अनुभव होण्यास सहाय्यभूत अश्या आपले लक्ष केंद्रित करणाऱ्या काही प्रक्रियांचा उल्लेख आहे.

योगाभ्यास म्हणजे आसने, सूर्यनमस्कार, प्राणायाम, एवढेच आपल्या डोळ्यासमोर येते. परंतु योगाभ्यासाची व्याप्ती खूप मोठी आहे. यामध्ये प्रार्थना, पूरक व्यायाम, आसने, प्राणायाम, मुद्रा, बंध, शुद्धीक्रिया धारण, पौष्टिक आहार इत्यादींचा समावेश होतो. शरीरशुद्धी ही योगाभ्यासाची पहिली गरज सांगितली आहे. योगाभ्यास सहजपणे व चांगल्या प्रकारे ग्रहण करता यावा यासाठी विशिष्ट क्रमाने शिकले पाहिजे. तंत्राच्या मार्गदर्शनाद्वारे शिकणे उत्तम, ८४ प्रकारची आसने, २५ मुद्रा, ५ बंध, ८ प्रकारचे प्राणायाम, ८ कुंभकासह धौती, नेती इत्यादी शुद्धी क्रियांचा अभ्यास योजलेला आहे.

योगाच्या अभ्यासाची सुरुवात यम-नियम पालनापासून होते. त्यापासून अपेक्षित फल प्राप्ती हवी असेल तर यम-नियम पाळलेच पाहिजे. तेथे तडजोड नाही.

योग हा शब्द युज या संस्कृत धातू पासून बनलेला आहे, त्याचा अर्थ आहे आत्म्याचे परमात्म्यात विलीन होणे. योग ही भारतातील पांच हजार वर्ष प्राचीन ज्ञानशैली आहे. पुष्कळ लोकांचा असा समज आहे की योगाभ्यास म्हणजे शारीरिक व्यायाम आहे, त्यात शरीर जाणवले, वाकवले, पिळले जाते आणि अवघड श्वसन प्रक्रियांचा अवलंब केला जातो. खरेतर मानवी मन आणि आत्मा यांची अनंत क्षमता जाणून घेणाऱ्या या विज्ञानाची ही योगाभ्यासाची केवळ वरवरीच ओळख झाली. योगाभ्यासामध्ये जीवनशैलीचा परिपूर्ण सारांश प्राप्त होतो.

योग अशी परिपूर्ण जीवनशैली आहे ज्यामध्ये योगाच्या सर्व प्राचीन तत्वांचा अंतर्भाव आहे, जेणेकरून शरीर कृतज्ञ आणि शिस्तबद्ध रहात तसेच मन आणि आत्मा एकात्र होऊ शकतो. एका क्रमाने प्रभावी योगासने, प्राणायाम आणि ध्यानाच्या आंतरिक अनुभवावर भर दिला जातो. कारण मानसिक स्वास्थ्य आणि मानवी अस्तित्वाच्या काही छुप्या तत्वासाठी हे गरजेचे आहे. तेव्हाच त्यांचे जीवन शांत, सुखद आणि परिपूर्ण होते.

योगाचे वैशिष्ट्य हे आहे की तुम्ही युवक असा कि वयोवृद्ध, निरोगी असा कि आजारी, योगाभ्यास सर्वांसाठी लाभदाई आहे आणि तो सर्वांना प्राप्ती पथाकडे घेऊन जातो. वयपरत्वे आली आसनांची समज अधिक परिपक्व होऊ लागते. मग आपण शारीरिक आसनांसोबत अंतर्गत सुक्ष्मेतर अधिक कार्य करू लागतो.

योग हा आपल्यासाठी कधीही नविन नव्हता. आपण हे सर्व अगदी बालपणापासून करत आलो आहोत. मने पाठीचा कण मजबूत करणारे मार्जारसैन

असे कि पचनशक्ती वाढवणारे पवनमुक्तासन. आपण शिश्ना दिवसभर काही न काही योग क्रिया करतांना पाहतो. प्राणायाम म्हणजे आपल्या श्वासोश्वासाचे नियंत्रण आणि विस्तारीकरण, श्वासोश्वासाच्या योग्य तंत्रांचा सराव केल्यास रक्तामधील आणि मेंदूला होणारा ऑक्सिजनचा पुरवठा वाढतो. त्यामुळे प्राणशक्ती आणि जीवन ऊर्जा यांच्या नियंत्रणास मदत होते.

प्राणायाम आणि योगासने हे एकमेकास पूरक आहे. या दोन योगातत्वांचा मिलाफ झाल्याचे शरीर आणि मनाच्या उत्तम प्रतीचे शुद्धीकरण व आत्म नियमन प्राप्त होते. प्राणायाम ही ध्यानाच्या गहव्या अनुभवाची तयारी असते. योग शिबिरांमध्ये विविध योग प्रक्रियांना शास्त्रोक्त, पूर्णपणे आणि सुलभतेने शिकवले जाते. या शिबिराद्वारे निरोगी शरीर, शांत मन, श्वास लागणे आणि आत्मविश्वास बळगवण्यासाठी सर्वांगीण समतोल प्राप्त होतो.

योगाचा नियमित सराव करणाऱ्यांच्या जीवनशैलीमध्ये उल्लेखनीय परिवर्तन होऊन त्यांचे जुने आजार नाहीसे होतात. योग आरोग्याचा आणि आनंदाचा मोठा खजिना आहे. योगाद्वारे शरीर निरोगी व मन प्रसन्न राहू शकते ही जाणीव निर्माण करून स्व-परिवर्तनातून समाज परिवर्तन होऊ शकते.

२१ जून हा उत्तर गोलार्धातील वर्षातील सर्वात मोठा दिवस असतो, ज्याला 'ग्रीष्म संक्रांती' (Summer Solstice) असेही म्हणतात. या दिवशी सूर्यप्रकाश जास्त काळ असतो. या दिवशी शाळा, महाविद्यालये, शासकीय कार्यालये आणि विविध संस्थांमध्ये योगाचे कार्यक्रम आयोजित केले जातात, जेणेकरून जगातील जास्त लोक योगाचे फायदे अनुभवू शकतील.

योग ही भारताला मिळालेली मोठी देणगी आहे. भारतीय संस्कृतीचा एक अविभाज्य घटक आहे. प्रत्येक व्यक्तीला योगाचे वेगवेगळे महत्त्व आणि आवश्कता आहे. योग प्रत्येकाच्या जीवनाची आदर्श दिशा ठरवण्यासाठी सहाय्य करायला दृढ संकल्प आहे. आपणही यात सहभागी होऊन निरामय आनंदी जीवन व्यथित करू या. मनाचा योग कसा साधला जातो. तुम्ही स्वतः आतून जोडून घ्या, मग मानसिक शांती कुठे बाहेर शोधावी लागत नाही....

अक्षीकायन

प्रा. अशोक सारडा
मेहकर
(९४२९३९३३९३)

योग दिवस

योग दिनाचे औचित्य साधुनी गिरवू योगाचे धडे शारीरिक मानसिक संतुलनाने आनंदी जिवनाची वाट सापडे..

योगदिनाच्या निमित्ताने

करू सुरु प्राणायाम सातत्य टिकवून ठेवले तर शरीर बनेल निरोग धाम...

हेल्थ इज वेल्थ कोरोनाने केले सिद्ध इम्युनिटी वाढविण्यासाठी नित्य व्यायामाची ठेवू जिद्द

निरोगी आयुष्यासाठी योग..!

भारत ही संत महंत ऋषि मुनी यांनी पावन झालेली भूमी आहे योग ही शरीराच्या मानसिक शारीरिक व आध्यात्मिक संवेदना सक्षम होण्यासाठी एक सहज केली जाणारी क्रिया असून शारीरिक दुर्बलता ठीक व्हावी यासाठी अनेक प्रकारच्या आसन व क्रियांद्वारे मानवी आरोग्य उत्तम राहून आपल्या देशाचे सशक्त नागरिक तयार झाल्यास खरा बलशाली भारत निर्माण होण्यासाठी योग माध्यम पुरेसे आहे.

योग हा संस्कृत शब्दाचा अर्थ जोडणे किंवा एकजुट होणे आहे म्हणजेच मनाची शांती व शारीरिक स्थिती जोड मिळाली की माणूस परिपूर्ण होतो ही ताकत योगात आहे भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र

मोदी यांनी संयुक्त राष्ट्र संघात २९ जून हा आंतरराष्ट्रीय योग दिवस साजरा व्हावा यासाठी ११ डिसेंबर २०१४ रोजी प्रस्ताव मांडला जो १९३ देशांपैकी १७५ देशांनी या प्स्तावाला मान्यता देऊन हा दिवस संपूर्ण विश्वात आंतरराष्ट्रीय योग दिवस म्हणून २९ जून २०१५ पासून साजरा होऊ लागला.

यावर्षीची संकल्पना ही एक पृथ्वी एक आरोग्यासाठी योग अशी असून २१ जून हा उत्तरी गोलार्धात सर्वात मोठा दिवस असल्यान आपलं केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

आवश्यकता नाही योग म्हणजे ध्यान, श्वासावर नियंत्रण, स्थिर बुद्धी, शरीर, मन ठेवणार प्रत्येक कृती म्हणजेच योग... चालता बोलता उठता बसता अगदी झोपताना ही आपण काही क्रिया कृती केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

भारतीय संस्कृतीत योगा हजारो वर्षे पूर्वी आपल्या ऋषी मुनी यांनी आपलं आरोग्य, तन मन, तसेच ध्यान एकेकडे राहावे यासाठी योग आपल्या दैनंदिन जीवनाचा भाग म्हणून जोपासला . निरोगी जीवनासाठी योगा चे शारीरिक व मानसिक फायदेही आहेत .

- मानसिक शांती व एकाग्र मन करते
- रोगप्रतिकारक शक्ति वाढविते
- शारीरिक क्षमता वाढीस लागते
- शरीराची लवचिकता वाढवते
- विविध प्रकारच्या व्याधी कमी करण्यासाठी योग प्रभावी
- निरोगी तन मन ठेवून सकारात्मक विचार वाढवते
- आत्मविश्वासाची वृद्धी करते

त्याचबरोबर योग सामाजिक स्वास्थ्य सुधारण्याबरोबर लोकांना जात पात धर्म सांप्रदाय विसरून एका छत्ताखाली लोकांना एकात्र आणून एकसंघ ठेवते .

आरोग्य हीच संपत्ती असल्याने आपण सर्व रोजच्या जीवनाशैली त योग करण्यासाठी वेळात वेळ काढला पाहिजे पूजा करताना ही योग करता येतो . आपली दैनंदिन कामे करता करता ही योग करता येतो . त्यासाठी काही ठिकाण, साहित्य, कोथिंग, यांची आवश्यकता नाही योग म्हणजे ध्यान, श्वासावर नियंत्रण, स्थिर बुद्धी, शरीर, मन ठेवणार प्रत्येक कृती म्हणजेच योग...

चालता बोलता उठता बसता अगदी झोपताना ही आपण काही क्रिया कृती केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

आवश्यकता नाही योग म्हणजे ध्यान, श्वासावर नियंत्रण, स्थिर बुद्धी, शरीर, मन ठेवणार प्रत्येक कृती म्हणजेच योग... चालता बोलता उठता बसता अगदी झोपताना ही आपण काही क्रिया कृती केल्यास तोही योगच असतो. आपला भारत अधिक बलशाली सशक्त, निरोगी, सक्षम राहण्यासाठी योग आवश्यक आहे जीवनाचा निरोगी आनंद घेण्यासाठी शरिर निरोगी, मन प्रसन्न, उत्साह, स्फुर्ती, मनःशांती ही योगाच्या माध्यमातून मिळते हे सत्य नाकारता येत नाही। म्हणूनच योग करा व निरोगी राहा.

■ ■ ■

आज २१ जून, आजचा दिवस संपूर्ण जगात आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरा केला जातो. भारताचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सप्टेंबर २०१४ मध्ये झालेल्या संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या महासभेत २१ जून हा दिवस आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरा करण्यात यावा असा प्रस्ताव मांडला.

२१ जून हा दिवस जगातील अनेक देशांमध्ये सर्वात मोठा दिवस आहे. पृथ्वीला सूर्याभोवती फिरण्यासाठी लागणाऱ्या वेगामुळे २१ जून हा दिवस इतर दिवसांपेक्षा मोठा असतो.

२१ जून रोजी उत्तरायण संपूर्ण दक्षिणायन सुरू होते. या दिवशी दिवस मोठा तर रात्र लहान असते. २१ जून रोजी सूर्योदय लवकर होतो आणि सूर्याकडे जास्त वेळेपर्यंत उजेड असतो. त्यामुळे या दिवसाला विशेष महत्त्व प्राप्त होते म्हणून हाच दिवस आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरा करावा असा प्रस्ताव पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी मांडला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या या प्रस्तावाला संयुक्त राष्ट्र संघाच्या १९३ देशांपैकी १७५ देशांच्या प्रतिनिधींनी पाठिंबा दिला.

सुरक्षा आयोगाचे कायमस्वरूपी सदस्य असलेले अमेरिका, इंग्लंड, फ्रांस, चीन, रशिया यासारखे देशही या प्रस्तावाचे सहप्रतिनिधी आहेत. या प्रस्तावावर विस्तृत चर्चा झाल्यानंतर डिसेंबर २०१४ मध्ये या दिनाला मान्यता देण्यात आली.

२१ जून २०१५ रोजी पहिला आंतरराष्ट्रीय योग दिन जगभर साजरा करण्यात आला. भारतीय प्राचीन संस्कृतीत योग, योगासने, योगसाधना यांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. प्राचीन काळापासून आता पोट फुगणे, मळमळणे आणि पोटाच्या वरच्या भागात दुखणे यासारख्या समस्या आता ४० किंवा ५० वर्षे वयोगटातील लोकांपुरत्या मर्यादित राहिलेल्या नाहीत. आजकाल २० वयवर्ष वयोगटातील तरुणांमध्येही पित्ताशयाच्या दगडांची प्रकरणे झपाट्याने वाढत आहेत. याला पित्ताचे दगड असेही म्हणतात. याचे प्रमुख कारण म्हणजे झपाट्याने बदलणारी जीवनशैली आणि खाण्यापिण्याच्या चुकीच्या सवयी.

पित्ताशयात तयार होणाऱ्या घन जमावटालाच पित्ताशयाचा दगड किंवा पित्ताशयाचा दगड म्हणतात. पित्ताशय हा एक लहान अवयव आहे जो यकृताच्या खाली स्थित असतो आणि शरीरातील खरबी पचविण्यासाठी पित्त साठवतो. पित्ताचे दगड लहान पिंपलसपासून ते गोल्फ बॉलइतके मोठे असू शकतात. काही लोकांना दगड झाल्यावर कोणताही लक्षणे दिसत नाहीत, परंतु जेव्हा हा दगड पित्ताचा प्रवाह थांबवतो तेव्हा तीव्र वेदना आणि इतर गंभीर

आंतरराष्ट्रीय योग दिन

आपण आपले शरीर तंदुरुस्त ठेवू शकतो; शिवाय मनावरही चांगले संस्कार करू शकतो. भारतातील योगाची संस्कृती जागतिक पातळीवर स्वीकारली गेली आहे. जगभरातील देशांनी योग केवळ स्वीकारला नाही, तर त्याचा प्रचार आणि प्रसारही केला आहे. कोरोनारूपी महामारीच्या काळात तर योग दिनाला विशेष महत्त्व प्राप्त झाले होते. कोरोना सारख्या महामारीचा मुकाबला करायचा असेल तर आपल्या शरीरातील रोगप्रतिकारक शक्ती वाढवण्यावर भर दिला पाहिजे. नियमित व्यायाम आणि योगासन यांनी आपली रोगप्रतिकारक शक्ती वाढू शकते.

योग कसा करावा, कोणती योगासने मनाला आणि शरीराला सक्षम ठेवू शकतात यावर अभ्यासकांनी मते मांडली आहेत त्याप्रमाणे दररोज योग साधना करणे गरजेचे आहे.

आज योग दिनानिमित्त एक दिवस योग करून त्याचे फोटो सोशल मीडियावर टाकून या दिनाचा इन्वेंट न करता सर्वांनी योगाचा अंगीकार करून नियमित सराव करावा. जगाने योगाला राजमान्यता दिली आहे आपणही नियमित सराव ठेवून योगसाधना केली तरच आजच्या योग दिनाचे सार्थक झाले असे म्हणावे लागेल.

भारतातल्या साधुसंत, ऋषीमुनींनी योगाचे महत्त्व, त्याचे फायदे आणि त्याची गरज पटवून दिली आहे.

तन आणि मन यांचा एकत्रित व्यायाम म्हणजे योग. आजच्या काळातील धकाधकीच्या जीवनात योगाच्या माध्यमातून योगासन यांनी आपली रोगप्रतिकारक शक्ती वाढू शकते.

योग कसा करावा, कोणती योगासने मनाला आणि शरीराला सक्षम ठेवू शकतात यावर अभ्यासकांनी मते मांडली आहेत त्याप्रमाणे दररोज योग साधना करणे गरजेचे आहे.

आज योग दिनानिमित्त एक दिवस योग करून त्याचे फोटो सोशल मीडियावर टाकून या दिनाचा इन्वेंट न करता सर्वांनी योगाचा अंगीकार करून नियमित सराव करावा. जगाने योगाला राजमान्यता दिली आहे आपणही नियमित सराव ठेवून योगसाधना केली तरच आजच्या योग दिनाचे सार्थक झाले असे म्हणावे लागेल.

■ ■ ■

पित्ताचे दगड म्हणजे काय?

लक्षणे दिसू लागतात. ही स्थिती कधीकधी इतकी वेदनादायक बनते की रुग्णाच्या दैनंदिन कामावर वाईट परिणाम होऊ शकतो. फास्ट फूड आणि प्रक्रिया केलेले आहार बर्गर, पिझ्जा, चिप्स, कोल्ड ड्रिंक्स सारख्या गोष्टींमध्ये फायबरची कमतरता असते आणि सॅच्युरेटेड फॅटचे प्रमाण जास्त असते. यामुळे पित्त जाड होण्याची आणि पित्ताशयात दगड तयार होण्याची शक्यता वाढते. क्रॅश डाएट आणि वेगाने वजन कमी करणे

बरेच तरुण अचानक वजन कमी करण्यासाठी केटो आहार, अधूनमधून उपवास किंवा डिटॉक्स आहाराचे अनुसरण करतात. यामुळे यकृत अधिक कोलेस्ट्रॉल सोडते, ज्यामुळे दगड तयार होण्याची प्रक्रिया वेगवान होते. बसण्याच्या सवयी आणि ताण बराच वेळ कामे करणे, ताण घेणे आणि वेळेवर न खाणे यावरही पचन आणि चयापचयावर परिणाम होतो, ज्यामुळे दगड

होऊ शकतात. भूक लागणे आणि एकाचवेळी खूप खाणे जेव्हा आपण बराच वेळ उपाशी असतो आणि एकाच वेळी भरपूर अन्न खातो तेव्हा पित्ताशय व्यवस्थित आकुंचन पावत नाही, ज्यामुळे पित्त थांबते आणि दगड तयार होतात. पित्ताच्या दगडांची लक्षणे उजव्या बाजूला वरच्या ओटीपोटात तीव्र वेदना, विशेषतः तेलकट जेवणानंतर मळमळ किंवा उलट्या, पोटात सूज येणे पाट किंवा खांद्यादरम्यान वेदना, पित्ताशयाची जळजळ, स्वादुपिंडाची जळजळ, जी प्राणघातक असू शकते, पित्ताशयाची फुटण्याची स्थिती, गंभीर रुग्णालयात दाखल करणे आवश्यक पित्ताच्या दगडांवर उपचार लॅप्स्रोकोपिक शस्त्रक्रियेद्वारे पित्ताच्या दगडांवर उपचार केले जातात. यामध्ये छोट्या छोट्या चीरांद्वारे पित्ताशय काढून टाकले जाते. ही एक सुरक्षित, प्रभावी आणि जलद रिकव्हरी आहे. एका आठवड्याच्या आत, ती व्यक्ती पुन्हा सामान्यपणे कार्य करू शकते. पित्ताशयाशिवायही शरीर सामान्यपणे कार्य करते.

■ ■ ■

ग्रामीण रुग्णालयात सोनोग्राफी मशीनची व्यवस्था करा

नगरपंचायत पदाधिकाऱ्यांचे आरोग्य मंत्र्यांना निवेदन

महासागर प्रतिनिधी
कारंजा (धा), दि. २० जून
शहरात ग्रामीण रुग्णालय आहे. उपचारासाठी येथे तालुक्यातील खेडे गावातील अनेक रुग्ण दाखल होतात. मात्र येथे सोनोग्राफीची सुविधा नसल्याने रुग्णांची मोठी अडचण होत आहे. त्यामुळे सोनोग्राफीची सुविधा रुग्णालयात उपलब्ध करून द्यावी, अशी मागणी नगरपंचायतचे माजी उपाध्यक्ष व शिवसेना शिंदे गटाचे नेते नितीन दर्यापूरकर व नगरपंचायतीचे उपाध्यक्ष भगवान बुवाडे यांनी राज्याचे आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री प्रकाश आंबटकर यांच्याकडे निवेदनातून केली आहे.

कारंजा शहर राष्ट्रीय म महामार्गावर असल्याने नागपूर,

वर्धा व अमरावती या ठिकाणापासून ७० ते ७५ किलोमीटर अंतरावर आहे. या तालुक्याला जवळपास ९० खेडी गावे जोडली आहेत. व तालुक्यातील प्रत्येक खेड्यातून रुग्ण येत असतात. त्याची रुग्णालयात पुरेपूर सोय नसल्याने स्थानिक ग्रामीण रुग्णालयात एक्स-रे मशीन

ऑपरेटर उपलब्ध झाल्यास नेहमीसाठी सेवा उपलब्ध होऊ शकते
कारंजा तालुक्याचे ठिकाण असल्याने ग्रामीण भागातून नागरिक येथे उपचाराकरिता येतात सोनोग्राफीची सुविधा उपलब्ध झाल्यास नागरिकांचा त्रास वाचेल सध्या आमच्याकडे डॉक्टर उपलब्ध आहेत तसेच एक्स-रे करीता आमच्याकडे एकच ऑपरेटर असल्याने वेळेवर सेवा उपलब्ध होऊ शकत नाही इमर्जन्सी प्रसंगी आम्ही ऑपरेटरला बोलावून सेवा देतो दुसरा ऑपरेटर उपलब्ध झाल्यास नेहमीसाठी सेवा उपलब्ध होऊ शकते
डॉ. स्मिता करनाने -
वैद्यकीय अधिक्षक ग्रामीण रुग्णालय कारंजा

सोनोग्राफी व एक्स-रे मशीन २४ तास सुरू असणे आवश्यक
कारंजा शहराच्या आजूबाजूला खेडे लागून असल्याने तालुक्याच्या ठिकाणी एकच रुग्णालय असल्याने या ठिकाणी नागरिक येत असतात व या रुग्णालयात सर्व सुविधा असणे आवश्यक आहे. सोनोग्राफी व एक्स-रे मशीन ही २४ तास सुरू असणे आवश्यक आहे. आम्ही या संदर्भात आरोग्यमंत्र्यांची भेट घेतली असता त्यांना रुग्णालयाबद्दल समस्या सांगितली त्यांनी दिलेल्या निवेदनाची तत्काळ दखल घेतली
नितीन दर्यापूरकर, माजी उपाध्यक्ष नगरपंचायत, कारंजा

निधन वार्ता

शांता हापळकर

हिंगणघाट, : जिल्हा सहमंत्री शरद कोणप्रतिवार यांच्या आल्या शांता हापळकर (९२) यांचे निधन झाले..त्यांच्या पश्चात भाऊ, बहिणी, जावई, स्नुषा नातवंड असा आप्त परिवार आहे.

कुंदा ढोणे

वर्धा, : शहरातील गोपूरी येथील रहिवासी कुंदा भास्कर ढोणे (७८) यांचे निधन झाले.त्यांच्या पश्चात २ मुले व २ मुली असा आप्तपरिवार आहे.

वर्धा प्रविभागात महावितरणचा वर्धापन दिन साजरा

महासागर प्रतिनिधी
वर्धा, दि. २० जून
महावितरणच्या वर्धा प्रविभागाने कंपनीचा २० वा वर्धापन दिन आशीर्वाद सेलब्रेशन हॉल, वर्धा येथे मोठ्या उत्साहात साजरा केला. हा सोहळा केवळ एक वर्धापन दिन नसून, कर्मचाऱ्यांच्या अथक परिश्रमाचे, उत्कृष्ट कामगिरीचे आणि सुरक्षिततेच्या वचनबद्धतेचे प्रतीक ठरला. या कार्यक्रमाचे उद्घाटन वर्धा प्रविभागाच्या अधीक्षक अभियंता, स्मिता पारखी यांच्या हस्ते दीपप्रज्वलनाने करण्यात आले. यावेळी विद्युत निरीक्षक संजय आंबेकर, कार्यकारी

अभियंते शर्मिला इंगळे, नरेश पारधी, प्रशांत गायकवाड आणि प्रदीप घोरुडे हे प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला सर्व कर्मचाऱ्यांना सुरक्षेविषयक शपथ देण्यात आली, ज्यामुळे कामातील सुरक्षिततेचे महत्त्व अधोरेखित झाले. यावेळी वर्धापन दिनाचा केक कापण्याचा क्षण कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांनी विविध वेशभूषेत येऊन साजरा केला, ज्यामुळे कार्यक्रमात एक निरागस आनंद भरला. वर्ष २०२४-२५ मध्ये उत्कृष्ट कामगिरी करणाऱ्या शाखांना,

प्रविभागातून उत्कृष्ट तीन उपविभाग आणि विभागांना मान्यवरांच्या हस्ते सन्मानचिन्ह देऊन गौरवण्यात आले. खेळामधील उपविजेत्या व विजेत्या संघांना तसेच वैयक्तिक कामगिरी करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना मान्यवरांच्या हस्ते पदके व ट्रॉफीज देऊन सन्मानित आले. मान्यवरांच्या प्रेरणादायी भाषणानंतर, भाऊसाहेब थुटे यांनी विद्युत सुरक्षेवर महत्त्वपूर्ण प्रबोधन केले. त्यानंतर संदीप पाचंगे यांनी सादर केलेल्या 'चुकीला माफी नाही' या एकपात्री प्रयोगाने उपस्थितांची मने जिंकली.

अनुससुचित जाती व नवबौध्द प्रवर्गातील लाभार्थ्यांसाठी कन्यादान योजना

योजनेचा लाभ घेण्याचे आवाहन

महासागर प्रतिनिधी
वर्धा, दि. १३ जून
विवाह सोहळ्यामध्ये अनाटाई खर्च करणे व त्यासाठी प्रसंगी कर्जबाजारी होणे व त्यामुळे आर्थिक समस्येच्या खाईत लोटले जाणे असे प्रकार टाळण्यासाठी शासनाने राज्यातील अनुसुचित जाती व नवबौध्द घटकातील आर्थिक दृष्ट्या मागास प्रवर्गातील व्यक्ती सामुहिक विवाह सोहळ्यामध्ये भाग घेऊन विवाह करणा-या जोडप्यांसाठी कन्यादान योजना सुरू करण्यात आली आहे योजनेचा लाभार्थ्यांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे. योजनेतर्गत राज्यातील अनुसुचित जाती व नवबौध्द घटकातील आर्थिक दृष्ट्या कमकुवत असलेल्या मागासवर्गीय कुटुंबातील व्यक्तींना सामुहिक विवाह सोहळ्यामध्ये सहभागी होऊन विवाह केल्यास २० हजार इतके अनुदान देण्यात होते परंतु शासनाने यामध्ये ५ हजार रुपयाची वाढ करून आता २५ हजार इतके अनुदान देण्यात येणार आहे. सदर अनुदान वधुचे वडील आई किंवा पालकाच्या नावे धनादेशाद्वारे प्रदान करण्यात येणार आहे. तसेच सामुहिक विवाह सोहळा आयोजित करणा-या स्वयंसेवी संस्थांना प्रति जोडपे ४ रुपये प्रोत्साहनपर अनुदान देण्यात येणार आहे.
दांपत्यास आर्थिक सहाय्य मिळविण्याचे निकष
वधु व वर महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असावे. वधु व वर पैकी एकजण अनुसुचित जाती किंवा नवबौध्द या प्रवर्गातील असावा. वराचे वय- २१ व वधुचे वय १८ वर्षांपेक्षा कमी असू नये. सदर योजनेअंतर्गत अनुदान

आढळून आला, घटनेची माहिती प्राप्त होता, अल्लीपूर ठाण्याचे ठाणेदार विजय धुले यांनी कर्मचा-यांसह घटनास्थळ गाठून जमादार राहुल नव्हाते, अनूप नाईक यांनी पंचनामा करीत प्राथमिक तपास पूर्ण केला, मृतक अनिल

पारीसे यांचा मृतदेह पाण्याबाहेर काढून उत्तरीय तपासणीकरिता वर्धा येथील जिल्हा सामान्य रुग्णालयात पाठविण्यात आला आहे, पुढील ठाणेदार विजय धुले व त्यांचे सहकारी करीत आहे.

अरण्यऋषी चित्तमपल्ली ह्यांचे निसर्गाबद्दलचे कार्य, प्रेम आणि संरक्षण त्यांची वचनबद्धता दर्शवते- डॉ. सचिन पावडे

महासागर प्रतिनिधी
वर्धा, दि. २० जून
वृक्षकोश लिहतांना महात्मा गांधी हिंदी विद्यापीठ येथे अनेक वेळा भेटी दरम्यान त्यांनी लिहलेल्या प्राणीकोश, मत्स्यकोश, पक्षीकोश इ. बाबत

माहिती मिळाली ह्यावरून त्यांच्या सखोल अभ्यासातून मराठी साहित्यात एक अद्वितीय स्थान निर्माण केले. आपण सर्वांनी त्यांचे निसर्गाबद्दलचे कार्य, अथांग प्रेम व संरक्षण करणे हीच त्यांना खरी

श्रद्धांजली ठरेल. असे वैद्यकीय जनजागृती मंचचे अध्यक्ष डॉ. सचिन पावडे म्हणाले. पद्मश्री, अरण्यऋषी मारुती चित्तमपल्ली ह्यांनी व्हीजेएम ऑक्सिजन पार्क हनुमान टेकडी येथे दि. १६ मे २०१८ ला भेट देऊन पिंपळ रोपटे लावले होते. त्यावेळी त्यांनी जंगलातील बीज जमा करून रोपे तयार करणे, त्यांचे रोपण व संरक्षण या बाबत मार्गदर्शन केले होते. आज त्यांना श्रध्दांजली वाहण्यात आली. ह्यावेळी वैद्यकीय जनजागृती मंच चे सदस्य उपस्थित होते.

औद्योगिक वसाहतीतून एकाला अटक

वर्धा, : सेवाग्राम पोलीस स्टेशनच्या क्षेत्रात येणा-या औद्योगिक वसाहत परिसरातून स्थानिक गुन्हे शाखेच्या पोलिसांनी एकास ताब्यात घेत

त्याच्याकडून शस्त्र जप्त केले, रितीक नितीन रघाटारे (२४) रा. संत तुकडोजी बॉर्ड, हिंगणघाट असे या प्रकरणातील आरोपीचे नाव

आहे, याप्रकरणी सेवाग्राम पोलीस ठाण्यात रितीक रघाटारे यांच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल करून त्याला अटक करण्यात आली आहे.

योग : निरोगी जीवन जगण्याचा सर्वोत्तम मार्ग

भारतीय प्राचीन संस्कृती, परंपरा यामध्ये योग, योगासने, योगसाधना यांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. आजच्या काळातील धकाधकीच्या जीवनात योगाच्या माध्यमातून आपण आपले शरीर तंदुरुस्त ठेवू शकतो व शिवाय मनावरही चांगले संस्कार करू शकतो. तन आणि मन यांचा एकत्रित व्यायाम म्हणजे योग. भारतीय धर्म संस्कृतीतील ६३९; योग ६३९; संकल्पनेची मांडणी श्रीमद्भगवद्गीता ग्रंथात केलेली आहे. त्याच जोडीने भगवान पतंजली मुनी यांनी आपल्या योगसुत्राद्वारे मानवाच्या शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक विकासाची संकल्पना स्पष्ट केली आहे. याद्वारे आध्यात्मिक उन्नतीही साधता येते असे पातंजल योगसुत्र ग्रंथात सांगितले आहे. जगभरातून स्वीकारले गेलेले भारतीय संस्कृतीतील योगाचे महत्त्व अधोरेखित होण्याचे प्रयत्न आंतरराष्ट्रीय योग दिवस, २१ जून या दिवसाच्या निमित्ताने होतो. ६३९; संपूर्ण जगाला आर्नदित करू, चला योगाकडे वर्तु ६३९; ही या वर्षीच्या योग दिवसाची थीम आहे; ह्याचा उद्देश भारताच्या

आरोग्यम् धनसंपदा!

सर्वांगीण कल्याण आणि शाश्वत जीवनाच्या संदेशाला बळकट करणे होय. निरोगी शरीर तसेच स्वस्थ मनासाठी योग अतिशय आवश्यक आहे. दररोज योग केल्याने शरीराला उर्जा तसेच मनाला शांती मिळते. खंर तर, योग हा शतकानुशतके भारतीय संस्कृतीचा एक विशेष भाग आहे आणि तो बरे करण्याचे एक प्रभावी साधन मानले गेले आहे. वास्तवीक, २१ जून हा दिवस उत्तर गोलार्धातील सर्वात मोठा दिवस आहे, लोक याला ६३९; गिम्भ संक्रांती ३९; देखील म्हणतात. भारतीय परंपरेनुसार उन्हाळ्याच्या संक्रांतीनंतर सूर्य दक्षिणायनमधे असतो. यादिवशी सूर्याची किरणे पृथ्वीवर सर्वात

जास्त काळ असतात, जे आरोग्य आणि जीवनाशी प्रतिकात्मकपणे जोडलेले दिसते. म्हणूनच हा दिवस आंतरराष्ट्रीय योग दिवस म्हणून साजरा केला जातो. योग सुक्ष्म विज्ञानावर आधारित एक आध्यात्मिक शिस्त आहे, जी मन आणि शरीर यांच्यात सुसंवाद आणण्यात महत्वाची भूमिका बजावते. निरोगी आणि तणावमुक्त जीवन जगण्याची कला आणि शास्त्र आहे. ३९; योग ; शब्दाची उत्पत्ती संस्कृत ३९; युर्ज ३९; या शब्दापासून झाली आहे, ज्याच्या अर्थ ३९; जोडणे ३९; किंवा ३९; एकत्र होणे ३९; असा होतो. योगशास्त्रानुसार, योग केल्याने आत्मा ईश्वराशी एकरूप होतो, तसेच मन हे शरीर आणि निसर्ग यांच्यात सुसंवाद घडवून आणते. जीवनातील सर्व अडचणींवर मात करून आत्मज्ञान प्राप्त करणे हा योगाचा मुख्य उद्देश आहे असे एकंदरीत आपण म्हणूच शकतो. आजकाल योग खुप लोकप्रिय असला तरी, त्याचा

इतिहास हा खुपच जुना आहे. असे मानले जाते की, योगाचा अभ्यासदेखील सभ्यतेच्या प्रारंभापासून सुरू झाला. योगाचा उगम हजारो वर्षांपूर्वीचा मानला जातो. योग हा कोणत्याही धर्मपिंशा जुना असल्याचे मानले जाते. योगविद्येत भगवान शिवाला प्रथम योगी किंवा आदियोगी म्हटले जाते. हजारो वर्षांपूर्वी आदियोगींनी हिमालयातील क्रांतिसरोवराच्या तीरावर सप्तऋषींना सखोल ज्ञान दिले आणि त्यानंतर या ऋषींनी योगाचे हे ज्ञान आशिया, मध्यपूर्व भारत, उत्तर आफ्रिका आणि दक्षिण अमेरिकेसह जगाच्या विविध भागात पसरवले असे सांगण्यात येते. योगाचा इतिहास जगाच्या विविध भागात सापडला असला तरी त्यांचे मुळ भारताशी जोडलेले आहे. सिंधु संस्कृतीतील सील आणि जीवाश्म अवशेषांमध्ये देखील योग करत असलेल्या आकृत्या सापडल्या आहेत, जे प्राचीन भारताच्या योगाच्या अस्तित्वाचा पुरावा देतात. याशिवाय, देवीच्या मुर्तीची चिन्हे आणि शिक्के तंत्र योगाकडे निर्देश करतात. प्राचीन

संस्कृती व्यतिरिक्त, योगाची उत्पत्ती, लोक परंपरा, सिंधु संस्कृती, वैदिक आणि उपनिषद, बौद्ध आणि जैन परंपरा, महाभारत आणि रामायण महाकाव्ये, शैव आस्तिक परंपरा, वैष्णव आणि तांत्रिक परंपरांमध्ये देखील दिसून येते. योग हे ३९; सूर्यनमस्कार ३९; शिवाय अपूर्ण आहे. योग आणि सूर्य नमस्कार हे परफेक्ट समीकरण आहे. मात्र त्याच्या उत्पत्तीबद्दल फारच कमी लोकांना माहिती आहे. वैदिक काळात सूर्याला खुप महत्त्व होते. यासाठी ९; सूर्यनमस्कार ३९; या प्रथेचा शोध लागला. जरी वेदपूर्व काळापासून योगाचा अभ्यास केला जात असला तरी, महान ऋषी महर्षी पतंजली यांनी आधुनिक योगाच्या पध्दती आणि त्याचा योग्य अर्थ यांना जन्म दिला. पतंजली नंतर अनेक संत आणि योगगुरूंनी योगाचे जतन आणि विकास करण्यात मोठे योगदान दिले. युगानुयुगे योगाचा आधुनिक काळ हा १७०० ते १९०० इ.स.वी.सनाचा काळ मानला जातो. याकाळात रमण महर्षी, रामकृष्ण परमहंस,

परमहंस योगानंद, विवेकानंद इत्यादी महान योगाचार्यांनी विकासात योगदान दिले. तसेच हा तो काळा होता जेव्हा वेदांत, भक्तियोग, नाथयोग किंवा हठयोग यांचाही विकास झाला. योगाचा स्नायुंची ताकद आणि लवचिकता, फुफ्फुसांची क्षमता, मुत्राशयाचे कार्य, संतुलन आणि काही अवकाशीय काळाच्या चालण्याच्या चलांवर सकारात्मक परिणाम होऊ शकतो. प्राचीन काळापासून आजपर्यंत अनेक महान योगगुरूंनी योगाचे जतन आणि संवर्धन केले आहे, ज्याचा लाभ सध्या जगभरातील कोटयवधी लोक उपभोगत आहेत. योगामुळे आजही भरभराट होत आहे आणि दिवसेंदिवस यामध्ये वाढच होणार आहे. प्रत्येकाने योगाचा अंतर्भाव आपल्या दैनंदिन जीवनात नक्कीच करावा. संपूर्ण जगाला आर्नदित करू या, चला योगाकडे वळु या.

डॉ. विजय बाबर, वर्धा
मो. नं. ९४२३११८८०६

युवकास रॉडने मारहाण

वर्धा, : दुचाकीने घरी जात असलेल्या युवकाच्या मागुन बुलेटने आलेल्या आरोपाने फटाके फोडले. युवकाने त्याला हटकले

असता लोखंडी रॉडने मारहाण करून जखमी करण्यात आले. याप्रकरणी शहर पोलीसात तक्रार नोंदविण्यात आली.

आजचा वाढदिवस दै. महासागर परिवारातर्फे शुभेच्छा

डॉ. प्रा. उषाकिरण धुटे

वरूण पाठक

ऋतुराज चुडिवाले

विशाल कट्टोजवार

कुणाल शूल

अशोक वेले

विनोद जावडे

राम हांडे

अजय निमसडकर

अरण्यऋषी!

मराठी भाषेला शब्दांची देणगी

स्वातंत्र्यवीर सावरकरांनी इंग्रजी शब्दांना मराठीत दिलेले पयांची शब्द आज रुळलेत. तसेच कार्य जंगलाच्या बाबतीत मारुती चितमपल्ली यांनीही करून ठेवले आहे. अरण्य आणि त्याभोवताल विणल्या गेलेल्या विश्वातील कितीतरी घटकांना चितमपल्ली यांनी आपल्या शब्दांमध्ये गुंफले आहे. पक्षी असोत? की वनस्पती, कितीतरी नवी नावे केवळ त्यांच्यामुळे मराठी साहित्यात नोंदली गेली आहेत. या मूळ तेलगू भाषिक माणसाने मराठीला सुमारे एक लाख शब्दांचा खजिना उपलब्ध करून दिला आहे. चितमपल्लींनी पक्षिशास्त्रातील अनेक संज्ञांचे मराठी नामकरण केले आहे. जसे

उल्लेखनीय संशोधन केले; आंतरराष्ट्रीय परिषदांमध्ये सहभाग आणि निबंधवाचन केले. सेवाकाळात आणि निवृत्तीनंतर अनेक संस्था, समित्या यांमध्ये सक्रिय सहभाग घेतला. राज्य वन्यजीव संरक्षण सल्लागार समिती, मराठी अभ्यासक्रम समिती (औरंगाबाद) चे ते सदस्य होते. तसेच महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाचेही ते संचालक होते. **वन्यजीव लेखन** मारुती चितमपल्ली यांना त्यांच्या निसर्ग क्षेत्रातील अभ्यासामुळेच पक्षितज्ञ व निसर्गलेखक ही ओळख मिळाली. त्यांची अनेक पुस्तके प्रकाशित झाली. **पुरस्कार आणि सन्मान** पद्मश्री (२०२५) मारुती चितमपल्ली यांना भारती विद्यापीठाचा जीवनसाधना पुरस्कार मिळाला आहे. नागपूरच्या सिटिझन्स फोरमचा नागभूषण पुरस्कार (२००८) एस.डी. पाटील ट्रस्टचा ह्र्वासादार एस.डी. पाटील समाजसेवक पुरस्कारह् (२०१२) त्यांना सहकारमहर्षी (कै) शंकराच मोहिते पाटील प्रतिष्ठानचा सहकार महर्षी साहित्य पुरकारही मिळाला आहे. रानवाटा (१९९१) - ह्या पुस्तकाला ९१-९२ सालचा उत्कृष्ट साहित्यानिर्मितीचा राज्य पुरस्कार, भैरू रतन दमाणी साहित्य पुरस्कार व मृण्मयी साहित्य पुरस्कार मिळालेले आहेत. १९९३ साली या पुस्तकाची आकाशवाणी पुणे केंद्रावर वाचण्यासाठी निवड झाली होती तसेच पाठ्यपुस्तकात देखील यातील अरणी ही कथा होती. पुण्याची अँडव्हेन्चर फाउंडेशन ही संस्था २००६पासून निसर्ग संशोधनाचे किंवा निसर्ग संवर्धनाचे काम करणाऱ्या व्यक्तीला 'मारुती चितमपल्ली' यांच्या नावाचा निसर्गमित्र पुरस्कार देते.

उत्तरार्ध

मारुती चितमपल्ली यांची खास वाक्ये

- निसर्ग हा पुस्तकापेक्षा मोठा गुरू आहे, तो रोज शिकवतो आणि रोज नव्याने समजतो.
- पक्ष्यांच्या किलबिलाटात माणसाने शांत राहायला शिकावे.
- माणसाने निसर्गाकडे पाहण्याची नजर बदलली, की तो देवाकडेही नव्यानं पाहू लागतो.
- शिकारीची नशा हे एक वेड आहे, पण वन्यजीव पाहण्याचं वेड म्हणजे शुद्ध आनंद आहे.
- पानगळ म्हणजे झाडाची वृत्ती - जुनं झडून नवं उगमायला तयार होणं.
- मी जंगलात गेलो की, मला माझ्या आतल्या माणसाचा आवाज ऐकू येतो.
- माणसाला माणूस बनवायला शहर नाही लागत, जंगल पुरेसं असतं.

कावळ्यांच्या वसाहतीला इंग्रजीत रूकरी असा शब्द आहे. चितमपल्लींनी त्यासाठी काकागार हा शब्द योजला. तसेच हेरॉनरी (बगळे, ढोकरी ह्या पक्षांची वाण वसाहत) ला सारंगगार असा समर्पक शब्द मराठीत तयार केला आहे. रुस्टिंग प्लेससाठी रातनिवारा हा शब्द वापरला आहे. टणटणी (घाणेरी) चे रायमुनिआ (हिंदीभाषक) तर बहाव्याचे अमलताश हे नाव चितमपल्लींमुळे नागरी वाचकांस माहित झाले.

संशोधन आणि संस्थांमधील सहभाग

मारुती चितमपल्ली यांनी वने, वन्यप्राणी, वन्यजीव व्यवस्थापन, आणि पक्षि जगताविषयी

विसाव्या शतकाच्या प्रारंभी स्वामी विवेकानंद यांनी अमेरिकेतील सर्वधर्म परिषदेत सहभाग घेऊन भारतीय तत्त्वज्ञान आणि अध्यात्म यांची दिव्य गुढी उभारून भारताच्या गौरवशाली आणि वैभवशाली संस्कृतीची खरीखुरी ओळख संपूर्ण जगाला करून दिली. आपल्या याच गौरवशाली आणि वैभवशाली संस्कृतीचा भाग असलेल्या योगशास्त्राचे महत्त्व जगभरातील इतर देशांना आता पटलेले आहे. २१ जून हा आंतरराष्ट्रीय योग दिवस म्हणून जगभर साजरा केला जातो. गेली १ वर्षांहून अधिक काळ कोरोनामुळे संपूर्ण जगाला ग्रासलेले असताना आयुर्वेद, योग, प्राणायाम यांचा अवलंब केल्याने अनेकांना कोरोनावर मात करता आली. योगाचे असंख्य फायदे असून मन:शांती आणि निरोगी जीवन देणाऱ्या योगविद्येविषयी या लेखात थोडक्यात पाहूया. **जगाला मन:शांती आणि व्याधीमुक्त जीवन प्रदान करणारी योगविद्या!** भारतीय ऋषिमुनींच्या दैवी चिंतनातून, आत्मसाक्षात्कारातून आविष्कृत झालेली ही योगविद्या म्हणजे कोणताही धर्मभेद, जातीभेद, लिंगभेद न करता संपूर्ण मानवजातीचे कल्याण इच्छणारे एक ईश्वरी वरदानच आहे. संसाररूपी भट्टीत पोळलेल्यांना मन:शांती देणारी, व्याधीग्रस्तांना शारीरिक आणि मानसिक तापापासून मुक्त करणारी, योगसाधकांना जीव-शिव्याची भेट घडवून आणणारी, मानवाची मोक्षपदाची अंतिम इच्छा पूर्ण करणारी, ही योगविद्या आहे. आमच्या परोपकारी पूर्वजांनी जगाच्या कल्याणासाठी जतन करून ठेवलेला हा अनमोल खजिना आहे. अशा या अनमोल खजिन्याचे आम्ही वारसदार असून या योगभूमीत आम्ही जन्मलो, हे आमचे सौभाग्य आहे; पण असे असूनही बहुतेक

भारतीय आजही योगविद्येपासून दूर राहिले आहेत, हे आमचे दुर्दैव आहे. जगातील इतर राष्ट्रांनी मात्र या योग खजिन्याचा भरपूर लाभ घेतलेला आहे आणि घेत आहेत. भोगवाद, भौतिकवाद आणि अनेक प्रकारच्या व्याधींनी ग्रस्त असलेल्या पाश्चिमात्य राष्ट्रांतील जनतेला मन:शांती आणि निरोगी जीवन हवे आहे. यासाठी संपूर्ण जग भारताकडे आशेने पहात आहे; कारण योगविद्येसारखे रामबाण औषध असलेल्या भारताविना अन्य कोणताही देश जगाला मन:शांती आणि व्याधीमुक्त जीवन प्रदान करू शकत नाही. भारतीय योगविद्येमध्ये एवढे मोठे दिव्य सामर्थ्य आणि क्षमता आहे, याची विदेशी पंडितांनी प्रत्यक्ष अनुभूती अन् प्रचीती घेतलेली आहे. दुर्बल शरिराची कार्यक्षमता वाढवण्याचे सामर्थ्य योगाभ्यासामध्ये असणे रासायनिक विषारी खते आणि कीटकनाशके फवारून पिकवलेले कडधान्य, फळे, भाजीपाला आदी खाऊन स्वतःचे शरीर कळत-नकळत हळूहळू व्याधीग्रस्त होत जातले आहे. त्यामुळे स्वतःची शारीरिक आणि मानसिक दुर्बलता वाढली आहे, हे बहुतेकांना ठाऊकच नाही. अशा वेळी ही योगविद्या फारच उपयुक्त ठरते. विषारी द्रव्ये बाहेर टाकून दुर्बल शरिराची कार्यक्षमता वाढवण्याचे सामर्थ्य या

योगाभ्यासामध्ये आहे. शरीर एक पवित्र यज्ञकुंड असून त्याचे पावित्र्य राखणे आवश्यक स्वतःचे शरीर एक पवित्र यज्ञकुंड आहे. या यज्ञकुंडातील जठराग्नीत मांसाहार, दारू, तंबाखू, फास्ट फूड आदी पदार्थ टाकून (खाऊन) हा पवित्र यज्ञ कोणीही भ्रष्ट करू नये. असे करणाऱ्या व्यक्तीकडून केलेली योगसाधना सफल होत नाही. मोक्षप्राप्ती हे नरदेहाचे अंतिम ध्येय आहे. परमात्मा परमेश्वराची कृपादृष्टी संपादन करण्यासाठी, मोक्षपदाचा अधिकारी होण्यासाठी योगसाधकांने स्वतःचे आचार, विचार आणि उच्चार यांतून या पवित्र यज्ञकुंडाचे पावित्र्य राखावे. योगी होऊन परोपकारी आणि पारमार्थिक जीवन जगण्यामध्येच नरजन्माचे सार्थक ह्ययोगह् या शब्दाचा भावार्थ ह्याआल्या आत असलेल्या जीवात्म्याची चराचरात असलेल्या परमात्म्याशी भेट घडवून आणणे, एकरूप होणे किंवा मिलन होणे अथवा समरस होणे, असा आहे. या सृष्टीतील ८४ लक्ष योनीला (जीवमात्राला) सृष्टीकर्त्या परमेश्वराकडून ऊर्जा पुरवली जाते. त्यामुळेच तुम्ही-आम्ही सर्व आता या क्षणापर्यंत जिवंत आहोत. या ऊर्जेलाच ह्याजीवात्मा-अंशात्माह् म्हणतात. आमच्या भोगवादी वृत्तीमुळे, ह्यमीह्णणाच्या

मन:शांती आणि निरोगी जीवन देणारी योगविद्या !

सौ. अंजली पाध्ये
सनातन संस्था, नागपूर.
९९७५५३६९०३

२२

आरोग्यासाठी योगा, पारंपरिक खेळ व वृक्ष लागवड काळाची गरज

संयुक्त राष्ट्र परिषदेत प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी २१ जून रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिवस साजरा करण्याचा प्रस्ताव ठेवला होता. त्यानंतर ११ डिसेंबर २०१४ ला संयुक्त राष्ट्र महासभेने दरवर्षी २१ जूनला आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून मान्यता देण्याचे मान्य केले आणि २१ जून २०१५ ला पहिले आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून साजरे केल्या गेले. योगाला भारत सरकारने जागतिक दर्जा देवून भारताची मान जगात उंचावली आहे याचे मी स्वागत करतो. योग व्यायामाचे आणि आरोग्याचे प्रभावशाली माध्यम असून शरीराच्या अवयवांचाच नव्हे तर मन, मेंदू आणि आत्म्याचे संतुलन ठेवण्याचे काम योगाच्या माध्यमातून होत असते. योग ही भारतातील ५ हजार वर्षे जुनी परंपरा असून शारीरिक, मानसिक आणि आध्यात्मिक साधना आहे. त्यामुळे ऋषी-मुनी, तपस्वी यांनी योग संस्कृती

अवलंबली होती. आरोग्य रक्षणासाठी योगा व व्यायाम अती आवश्यक आहे. अत्याधुनिक युगात व बदलत्या काळानुसार मानवजातीला मनमोकळे पणाने बागडण्या करीता जग किंवा ग्राउंड अपुरे पडताना दिसतात. कारण आधुनिक युगात आपण कुठेही नजर फिरवली तर आपल्याला गगनचुंबी इमारती, कारखाने, उद्योगधंदे मोठ्या प्रमाणात दिसून येतात. अशा परिस्थितीत लहान-मोठी,आबाळ-वृद्ध खुल्या हवेत बागडू शकत नाही.परंतु शरीराला व्यायाम सुध्दा आधुनिक असतो. अशा वेळेला आपण योग,व्यायाम शाळा व जिमचा सहारा घेवून शरीराला सुहृद ठेवण्याचा प्रयत्न सर्व करतात. पुर्वी अनेक मातीतील खेळ खेळले जायचे व जखमा सुध्दा व्हायच्या परंतु या जखमा त्याच मातीने दुरुस्त सुध्दा व्हायच्या. अशा परिस्थितीत शरीराच्या प्रत्येक अवयवांचा व्यायाम होत असे. परंतु कालांतराने मोबाईलच्या छंदांमुळे संपूर्ण जुनेछोटे-मोठे खेळ लुप्त होताना दिसतात. परंतु शरीर सुहृद व निरोगी

ठेवण्यासाठी व्यायाम अती आवश्यक आहे. योगाच्या सहाय्याने आपण घरबसल्या व्यायाम करू शकतो. आज जगातील १९० देशांनी योगाभ्यास करत आहेत.हा भारताचा मोठा मान आहे.कारण समाजातील प्रत्येक कुटुंबातील लहान-मोठे योगाभ्यास करून आपले आरोग्य सुहृद ठेवू शकतो. आजच्या परिस्थितीत मुल मुदील भविष्याच्या वाटचालीकरीता अभ्यात मग्न असतात आणि मनोरंजनाचे साधन म्हणून भारतासह जगातील ८० टक्के जगता मोबाईलच्या व कांप्युटरच्या आदीन झाल्याचे दिसून येते. यामुळे डोक्यावर ताण येणे, डोळे दुखणे, मेंदुवर परिणाम होणे इत्यादी अनेक विकार मोबाईलमुळे व कांप्युटरमुळे होतांना आपण पहातो. परंतु यावर निराकरण करण्याचे काम योगा करणे, व्यायाम करणे, जिमनॅस्टिक किंवा जिमच्या माध्यमातून शरिरयष्टी सुहृद ठेवने अत्यंत गरजेचे आहे. आपण योगाभ्यासाचा विचार केला तर भारतात अनेक युगानु- युगपासून

योगाभ्यास ऋषी-मुनी, साधु-संत, महायोगी, तपस्वी इत्यादी अनेक महान विभूती झाडाखाली योगसाधना करायची. परंतु आज वाढते प्रदुषण, धावपळीचे जीवन, रोलवूट वागिंग, वाढते औद्योगिकीकरण, शहरीकरण व बदलते हवामान यामुळे खुला व्यायाम करण्यास अनेक अडचणी निर्माण होतात. परंतु योगाभ्यास चार भिंतींच्या आत सुध्दा करता येतो. त्यामुळेच जगातील अनेक देशांनी योगाभ्यासला जास्त महत्त्व दिले आहे. भारताने योगाला जागतिक पातळीवर नेऊन भारत योगगुरू बनला आहे. त्याचप्रमाणे भारताने योगाभ्यास जागतिक पातळीवर नेऊन जगाला व्यायामाची व शरिर सुहृद ठेवण्याची मोठी दीशा देण्याचे काम सुध्दा केले आहे.भारत जागतिक पातळीवर लोकांचे जीवन उंचावण्यासाठी नेहमीच प्रयत्नशील राहला आहे.

महाराष्ट्रासह संपूर्ण भारतात साजरा होणार आहे. आजच्या परिस्थितीत

मनुष्याच्या आरोग्यासाठी योगाकरणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे ऑक्सिजनची मात्रा वाढविण्यासाठी वृक्षारोपण करणे अत्यंत गरजेचे आहे. याकडे मुख्यत्वेकरून प्रशासनाने लक्ष देण्याची गरज आहे. योग दिनाच्या निमित्ताने प्रशासने,शाळा, महाविद्यालये, एसटी स्टॅंड, संपूर्ण प्रशासकीय ठिकाणे, कारागृह या संपूर्ण ठिकाणी जागतिक योग दिनाच्या निमित्ताने वृक्षारोपण व्हायला हवे. यामुळे जागतिक विक्रम हॉईलच सोबत आरोग्याची जोपासना सुध्दा होईल.अशाप्रकारे योगासोबत आरोग्यासाठी वृक्षारोपण चळवळ पुढे नेली पाहिजे. कारण ह्या संपूर्ण बाबी मोठ्या प्रमाणात करावया हवी. जागतिक योग दिवस महाराष्ट्रासह संपूर्ण भारतात साजरा होणार आहे. आजच्या परिस्थितीत

मनुष्याच्या आरोग्यासाठी योगाकरणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे ऑक्सिजनची मात्रा वाढविण्यासाठी वृक्षारोपण करणे अत्यंत गरजेचे आहे. याकडे मुख्यत्वेकरून प्रशासनाने लक्ष देण्याची गरज आहे. योग दिनाच्या निमित्ताने प्रशासने,शाळा, महाविद्यालये, एसटी स्टॅंड, संपूर्ण प्रशासकीय ठिकाणे, कारागृह या संपूर्ण ठिकाणी जागतिक योग दिनाच्या निमित्ताने वृक्षारोपण व्हायला हवे. यामुळे जागतिक विक्रम हॉईलच सोबत आरोग्याची जोपासना सुध्दा होईल.अशाप्रकारे योगासोबत आरोग्यासाठी वृक्षारोपण चळवळ पुढे नेली पाहिजे. कारण ह्या संपूर्ण बाबी मोठ्या प्रमाणात करावया हवी. जागतिक योग दिवस महाराष्ट्रासह संपूर्ण भारतात साजरा होणार आहे. आजच्या परिस्थितीत

आहे. कारण आरोग्य हिच संपत्ती हा मुलमंत्र सर्वांनीच अंगीकारला पाहिजे. योग दिनाच्या निमित्ताने केंद्र सरकारने व राज्य सरकारने राष्ट्रीय खेळांना महत्त्व देवून व्यायाम करण्याची प्रवृत्ती जागृत करण्याची गरज आहे. जगातील प्राचीन संस्कृती भारतात आताही आहे. त्यामुळे आपल्याला योग परंपरेच्या माध्यमातून ती पहायला मिळते. त्यामुळे आज योगाभ्यास जगालासाठी अनमोल रत्न व सजिवनी सिध्द होत आहे. याचा भारतीयांना अभिमान आहे. योग दिनाच्या निमित्ताने ऑक्सिजनची मात्रा वाढवीण्यासाठी आपण सर्वांनी वृक्षारोपणाचा संकल्प करावयास पाहिजे. कारण पुर्वी ऋषी मुनी, तपस्वी, महायानी झाडाखालीच योगाभ्यास करायचे, पुर्वी शिक्षण सुध्दा झाडाखालीच व्हायचे यावरून स्पष्ट होते की वृक्षा शिवाय पुढचे पाऊल अवघड असते. त्यामुळे आरोग्याच्या दृष्टीने व योग दिनाच्या निमित्ताने महाराष्ट्रासह भारतात जास्तीत जास्त वृक्षारोपण कसे करता येईल याकडे सरकारने व सामाजिक संघटनांनी लक्ष देण्याची गरज आहे. योगा करूया;व्यायाम करूया; वृक्ष लावूया; वृक्ष जगवूया आणि निसर्गाचा समतोल राखण्याचा संकल्प करूया. जय हिंद!

शिवसेनेचा इतिहास आणि धडा शिकविण्याची गरज!

ज्या अजित पवार यांनी शिवसेनेतून बंडखोरी करणारे कधीही निवडून येत नाहीत, असे राणा भीमदेवी थाटात विधानसभा सभागृहात सांगितले आणि ज्या एकनाथ शिंदे यांच्या साथीदारांनी अजित पवार यांच्या बद्दल तक्रारी केल्या होत्या त्याच अजितदादांच्या नेतृत्वाखाली शरद पवार यांच्या पक्षातून बंड करीत फडणवीस शिंदे सरकार मध्ये जाऊन बसले.

१३ मे २०२२ रोजी शिवसेना पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांनी एकनाथ शिंदे यांच्या पुढाकाराने तयार झालेल्या धर्मवीर मुक्काम पोस्ट ठाणे चित्रपटाचे उद्घाटन केले आणि २० मे २०२२ रोजी एकनाथ शिंदे यांना विचारले की, एकनाथ, तुम्हाला मुख्यमंत्री व्हायचंय का ? तेव्हा ते एकदम आश्चर्यचकित होत नाही नाही असे म्हणू लागले.

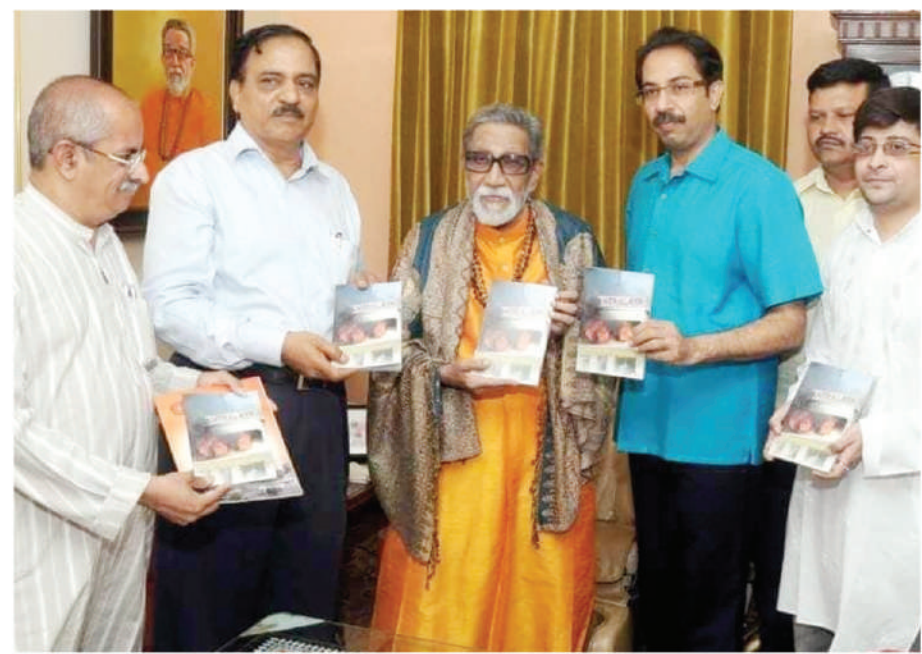
उद्धव ठाकरेंनी माज्यावर, माज्या मुलावर उपकार केले आहेत, मी त्या उपकारांची परतफेड करू शकत नाही, असे ठासून सांगितले. पण त्यांचे तर ठरलेलेच होते. त्यावरहुकूम पुढच्या चाली खेळल्या गेल्या. ५ डिसेंबर २०२४ रोजी मुख्यमंत्री पदावरून उपमुख्यमंत्री पदावर यावे लागले आणि पुन्हा एकदा देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखालील सरकार मध्ये नाखुशीनेच जावे लागले.

पुन्हा अजित पवार यांच्या कडून तुटपुंज्या निधीवर बोकवण होऊ लागली. तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार सहन करावा लागत आहे. पण शिवसेना पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे आणि युवा सेना प्रमुख आदित्य ठाकरे यांच्या नावाने शिष्याशाप देण्याची अहममहिका लागली. बाळासाहेब ठाकरे असेत तर त्यांनी उद्धव ठाकरे यांना माफ केले नसते, त्यांनी कधी काँग्रेस बरोबर जाण्याचे धाडस केले नसते, अशा वलगा केल्या आहेत. इतकेच नव्हे तर धर्मवीर २ च्या माध्यमातून धर्मवीर आनंद दिघे यांच्या सांगण्यावरून शिवसेना फोडली, असे भासविण्याचा, संभ्रम निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला आहे. राज ठाकरे यांनी स्वतंत्र संघटना काढली,

एकनाथ, तू काय करणार आहेस? असे आनंद दिघे यांनी सांगतानाच एका खांद्यावर हिंदुत्व आणि एका खांद्यावर शिवसेना घेऊन तू वाटचाल कर, असा जणू आदेशच दिघेसाहेबांनी आपल्या पट्टीशिष्य म्हणवणाऱ्या एकनाथ शिंदे यांना दिला असल्याचा देखावा धर्मवीर २ मध्ये उभा केला आहे. प्रत्यक्षात आनंद दिघे काय होते? त्यांचे तत्त्व काय होते? बाळासाहेब ठाकरे यांच्या शिवसेनेची वाटचाल कशी झाली? २००२ साली नरेंद्र मोदी यांच्यावर बाळासाहेब ठाकरे यांनी अडवाणी यांच्या माध्यमातून अटलाबिहारी वाजपेयी यांच्याकरवी होणारी कारवाई रोखायला लावून नरेंद्र मोदी यांना वाचविले. ६ एप्रिल १९८० रोजी स्थापन झालेल्या भारतीय जनता पक्षाला बाळासाहेब ठाकरे यांनी वारंवार पाठिंबा देत गगनभरारी घेण्यासाठी सहकार्य केले. दिल्लीत भाजप शिवसेना आणि महाराष्ट्रात शिवसेना भाजप असे बाळासाहेब ठाकरे यांनी ठासून सांगितले होते. या उपकाराची कोणत्या पद्धतीने परतफेड होत आहे, हे देशवासिय जाणून आहेत.

आज वाजपेयी अडवाणी यांचा भाजप राहिलेला नाही. या संदर्भात शिवसेनेचा इतिहास आणि धडा शिकविण्याची गरज आज निर्माण झाली आहे. ज्यांनी कधी मातोश्रीचा उंबरठा पाहिला नाही, ज्यांनी कधी आनंद दिघे यांना पाहिले नाही, ते आता त्यांची मोटमोठाली छायाचित्रे लावून प्रचार प्रसार करण्याच्या गोष्टी करीत आहेत.

बारांवार शिवसेनेच्या पाठीत खंजीर खुपसणारे उद्धव ठाकरे यांच्यावर धोका दिल्याचा आरोप करताहेत. परंतु १९६६ चा व बाळासाहेब ठाकरे यांच्या विचारांनी भारलेला, भारावलेला हिंदू, मराठी माणूस कडवा शिवसैनिक हे कधी सहन करणार नाही. योग्यवेळी योग्य निर्णय घेणारच. सध्या सत्ताधारी उपभोगताहेत आणि सर्वसामान्य मराठी, हिंदू भोग भोगतोय. हेही दिवस निघून जातील. कुणीही अमरपट्टा घेऊन आलेला नाही. तूतस इतकेच ! जय महाराष्ट्र !!

रमेश कृष्णराव लांजेवार स्वतंत्र पत्रकार, नागपूर. ९९२६९९०७७९

राज्यभरातील शाळांची होणार तपासणी

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २० :

उन्हाळ्याच्या सुटीनंतर पूर्व विदर्भातील जिल्ह्यात २३ जून पासून शाळा सुरू होणार असून शाळांमध्ये नियमांची अंमलबजावणी केली की नाही? याची झाडाझडती घेण्यात येणार आहे.

राज्यातील विविध जिल्ह्यात असलेल्या शाळांमध्ये बदलापूर येथील शाळेतील दोन चिमुरड्यांवर झालेल्या घटनेची पुनरावृत्ती होऊ नये यासाठी राज्यातील शाळांमध्ये सीसीटीव्ही, सुरक्षा रक्षक, तक्रार पेटी, कर्मचाऱ्यांची चारित्र्य पडताळणी यांची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

लैंगिक गुन्ह्यांपासून बालकांचे संरक्षण करण्यासाठी कठोर उपाययोजना : तक्रार पेटी ठेवणे बंधनकारक

शाळा व्यवस्थापनाने निवमांकडे दुर्लक्ष केल्याचे निदर्शनास आल्यास आधी समज देण्यात येणार असून जर अंमलबजावणीकडे शाळेतने कानाडोळा केला तर संबंधित शाळेची मान्यता रद्द करण्यात येईल, असा इशारा शालेय शिक्षण विभागाने दिला आहे.

काही महिन्यांपूर्वी राज्यातील बदलापूर येथील एका खासगी शाळेत दोन चिमुरड्यांवर अत्याचाराची घटना घडली होती. या घटनेनंतर महायुती सरकारवर जोरदार हल्लाबोल करण्यात आला. या प्रकरणातील संशयित आरोपी अक्षय शिंदेचा एनकाऊंटर झाला आणि न्यायालयाने या घटनेवर महायुती

सरकारवर ताशेरे ओढले होते.

घटनेची दखल घेत पुन्हा राज्यात अश्या घटनेची पुनरावृत्ती होऊ नये आणि विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेसाठी राज्य शालेय शिक्षण विभागाने कठोर पावले उचलली आहेत.

अत्याचाराची माहिती

पोलिसांना कळवणे बंधनकारक

लैंगिक गुन्हांपासून बालकांचे संरक्षण कायदा २०१२ हा केंद्र शासनाचा कायदा व सदर कायद्याखालील नियमावली केंद्र शासनाने १४ नोव्हेंबर २०१२ पासून लागू केलेली आहे. या अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी १८ वर्षे वयोगटापर्यंतच्या व्यक्तीस बालक

म्हणून समजण्यात आले आहे.

मुलांवर लैंगिक अत्याचार झाल्याची माहिती आल्यास संबंधित शैक्षणिक संस्था व्यवस्थापन, शिक्षक व शाळा यांनी अधिनियमातील तरतुदीनुसार स्थानिक पोलीस स्टेशन अथवा विशेष किशोर पोलीस पथक यांना कळविणे बंधनकारक असणार आहे.

विद्यार्थ्यांवर अत्याचार झाल्यास

तक्रार करावी

शाळेतील विद्यार्थ्यांवरील होणाऱ्या अत्याचाराची तक्रार पास्को इ-बॉक्स व चिराम या ॲपवर करणे यासाठी विद्यार्थ्यांना मदत करणे आवश्यक ठरणार आहे.

सर्व शाळा परिसरात कंपाऊंड वॉल, सकाळ, दुपारी व शाळा सुटताना विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीची नोंद घ्यावी, विद्यार्थी अनुपस्थित असल्यास पालकांना मेसेज करावा, विद्यार्थ्यांचे समुपदेशन करावे, कर्मचाऱ्यांची चारित्र्य पडताळणी करणे बंधनकारक आहे.

विद्यार्थी ज्या बसमधून ये-जा करणार त्या बसचालकाची पडताळणी, बसमध्ये जीपीएस प्रणाली बसवणे, प्रसाधनगृह व स्वच्छतागृहांची नियमित स्वच्छता ठेवणे आदी गरजेचे आहे. शिक्षण विभागासह इतरही काही विभाग आता शाळांवर लक्ष ठेवून असतील आणि तपासणी करतील.

पुण्यात वारकऱ्यांचे आगमन सुरू

■ वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २० :

संत तुकाराम महाराज आणि संत ज्ञानेश्वर महाराजांच्या पालख्यांच्या प्रस्थानानंतर आता पंढरपूरकडे जाणाऱ्या वारकऱ्यांनी पुण्यात दाखल होण्यास सुरुवात केली आहे. पायी वारी करत असलेले हजारो वारकरी शहरातील विविध भागात पोहोचत असून, पुण्यात उत्साहाचे आणि भक्तीमय वातावरण निर्माण झाले आहे.

संत तुकाराम महाराजांच्या पालखीच्या आगमनानंतर पिंपरीतील भक्ती-शक्ती

चौकात 'अर्थ' आणि 'पिंपी' या दोन संस्थांनी स्वच्छता मोहीम हाती घेतली आहे. पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या सहकार्याने ही मोहीम राबवण्यात येत आहे.

वारीनंतर निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचा प्रश्न गंभीर असतो, हे लक्षात घेऊन 'स्वच्छता हा खरा धर्म आहे' या संत गाडगे महाराजांच्या तत्वाला अनुसरून हा उपक्रम राबवला जात आहे. यामध्ये दोन्ही संस्थांचा १५० महिला स्वयंसेवक सहभागी होणार आहेत.

'अर्थ' एनजीओच्या सीईओ प्रविणा कलमे आणि 'पिंपी' च्या संस्थापक पूनम भट्टेशी यांच्या नेतृत्वाखाली हा उपक्रम राबवला जात आहे.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदींच्या 'स्वच्छ भारत अभियान'ला सहकार्य करण्याच्या हेतूने तसेच विठोबाप्रती भक्ती आणि सामाजिक जाणिवेची अभिव्यक्ती म्हणून ही मोहीम महत्त्वाची असल्याचे त्यांनी माध्यमांशी बोलताना सांगितले. 'भक्तीसोबत पर्यावरणाची जबाबदारी जपण्याचा संदेशही यातून दिला जात आहे.

राज्याच्या शिक्षण धोरणाचा एक भाग म्हणून पहिली इयत्तेपासून हिंदी विषय सर्व शाळांमधून सक्तीचा करण्याचा अतार्किक निर्णय राज्याच्या शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी अचानक जाहीर केला आणि लागलीच महाराष्ट्राच्या मायबोली मराठीला दुय्यम लेखून हिंदीला महत्त्व देणाऱ्या या निर्णयविरोधात सर्व स्तरातून कडाडून विरोध होऊ लागलेला आहे. सर्व शाळांमधून सक्तीच्या हिंदीच्या या निर्णयबद्दलच जेष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ डॉ. वसंत काळगाडे यांच्याशी आजचा साप्ताहिक संवाद.

पहिलीपासून हिंदी भाषेला नेमका विरोध का आहे ?

○ महाराष्ट्र वगळता गुजरात, आंध्र प्रदेश, केरळ, तामिळनाडू, बिहार अशा कोणत्याही राज्यांमध्ये हिंदी भाषेची सक्ती नाही. मग हिंदी हि राष्ट्रभाषा नसताना आणि केवळ एका उठाविक राज्याची भाषा असताना आपल्या मातृभाषेला डावलून हिंदी भाषेलाच सक्ती आणि तीही महाराष्ट्रातच का ? हा खरा मार्मिक प्रश्न आहे.

शासन निर्णयामध्ये अनिवार्य हा शब्द वगळण्यात आला आहे म्हणजेच सरकारला छुऱ्या पद्धतीने हिंदीची सक्ती करायची आहे. राज्य अभ्यासक्रम आराखड्यात पहिलीपासून तिसरी भाषा हिंदी शिकविण्याचा कुठेही उल्लेख नाही. म्हणूनच या धोरणाला सर्वांचा विरोध आहे.

हिंदी भाषेची सक्ती करण्यामागे राज्याच्या शिक्षण विभागाचा नेमका हेतू काय आहे ?

○ लहान मुले नव्या गोष्टी पटायत शिकतात. विशेषतः नवीन भाषा मुलं अगदी पटकन आत्मसात करतात. मराठी आणि इंग्रजी या माध्यमांच्या खेरीज अन्य म्हणजे उर्दू, कन्नड, गुजराथी, हिंदी आदी माध्यमांच्या विद्यार्थ्यांना पहिलीपासून त्यांची

: साप्ताहिक संवाद :

पहिली पासून हिंदीला विरोधच हवा

माध्यम भाषा मराठी आणि इंग्रजी या तीन भाषा शिकवल्या जात आहेत. त्यामुळे मराठी आणि इंग्रजी या शाळेमध्येल विद्यार्थ्यांसाठी तिसरी भाषा हिंदी सक्तीने आणली जात आहे. हाच शिक्षण विभागाचा हेतू आहे मात्र तो चुकीचा आहे.

मातृभाषेतून शिक्षण या सरकारच्या उपक्रमाची हिंदीच्या सक्तीमुळे वाट लागणार का ?

मिल्टेनी बायोटेक आणि बीआयआरएसीत जीन थेरपी परिसंस्थेकारिता सामंजस्य करार

भारताच्या अत्याधुनिक बायोथेरप्युटिक्समधील नेतृत्वाला बळकट करण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलत, मिल्टेनी बायोटेक इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड आणि बायोटेक्नॉलॉजी इंडस्ट्री रिसर्च असिस्टन्स कौन्सिल यांनी इव्हल इंटरनॅशनल कन्व्हेंन्शन २०२५ दरम्यान एक धोरणात्मक समजुतीचा करारावर स्वाक्षरी केली.

टेकड्यांमध्ये उभे आहे आणि मुख्य गेट, डुंगर दरवाजापर्यंत जाणारे खडे रस्ते.

हा किल्ला अरवली पर्वत रंगेत चील का तीला (ईंग्लिश टाईड) वर स्थित आहे, माओठा तलाव आणि आमेर किल्ला दिसतो. दिवा बुर्ज, मध्ययुगीन काळातील एक रचना आणि 'चील का तीला' नावाचा टेहळणी बुरूज हे लोकप्रिय पर्यटन आकर्षणे आहेत जे तुम्हाला संपूर्ण शहराचे विलोभनीय दृश्य देतात.

ही परिषद याच आठवड्यात बॅंस्टनमध्ये सुरू झाली आहे. यामध्ये बहुआयामी सहकार्याची रूपरेषा मांडण्यात आली आहे, ज्याचा उद्देश भारताच्या सेल आणि जीन थेरपी क्षमतेला पुढे नेणे हा आहे. या सहकार्याच्या माध्यमातून क्षमता निर्माण, क्लिनिकल संशोधनाला चालना देणे आणि स्थानिक पातळीवर सेल थेरपीजचे उत्पादन करून अपूर्ण वैद्यकीय गरजांवर उपाय शोधणे यावर भर दिला जाणार आहे.

या ऐतिहासिक कार्यक्रमाचा एक भाग म्हणून, मिल्टेनी बायोटेक इंडिया यांना BIRAC आणि जैवतंत्रज्ञान विभाग यांच्या वरिष्ठ प्रतिनिधींसह इंडिया पॅक्लिफायनचे उद्घाटन करण्याचा सन्मान मिळाला.

या भागीदारीद्वारे, मिल्टेनी बायोटेक आणि BIRAC यांचे उद्दिष्ट CGT उत्पादन, विश्लेषण आणि गुणवत्ता नियंत्रण या क्षेत्रांमध्ये डॉक्टर, संशोधक आणि तंत्रज्ञ यांच्यासाठी संरचित प्रशिक्षण आणि क्षमता-विकास कार्यक्रम राबवून राष्ट्रीय क्षमता निर्माण करणे आणि वैज्ञानिक कौशल्य विकसित करणे, भारतामध्ये अपूर्ण वैद्यकीय गरजांवर उपाय शोधण्यासाठी, विशेषतः कर्करोग, स्वयंप्रतिरक्षात्मक आजार आणि दुर्मिळ आजारांमध्ये, पुढील पिढीच्या उपचारांवर लक्ष केंद्रित करून शैक्षणिक संस्था आणि मल्टी-सेंटर अभ्यासांचे सह-विकास माध्यमातून ट्रान्सलेशनल रिसर्च उपक्रम विस्तारणे, मिल्टेनीचे विलनीएमएसीएस प्रॉडिजी सारखे स्वयंचलित उत्पादन प्लॅटफॉर्म वापरून भारतभर पॉप्टे-ऑफ-केअर केंद्रे स्थापन करणे, जेणेकरून वैयक्तिकृत उपचार अधिक किफायतशीर आणि मोठ्या प्रमाणावर सहज उपलब्ध होतील हे आहे.

विघातक शक्तींचा वारीत हस्तक्षेप?

■ वृत्तसंस्था, पुणे, दि. २० :

महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यातील लाखो वारकऱ्यांचा समावेश असलेली पंढरपूर वारी सुरू झाली आहे. पण गेल्या काही वर्षांपासून देवाला न मानणाऱ्या नास्तिक संघटनांचे पदाधिकारी-सदस्य, हिंदूंच्या देवी देवतांना शिवीगाळ करणाऱ्या संघटनांचे अनुयायी, लोकायतसारखी नक्षलवादी व्यक्तींना सहकार्य करणारी संस्था व तत्सम संघटना वारीत दाखल होत आहेत. पंढरपूर वारीमध्ये विघातक शक्ती हस्तक्षेप करण्याबाबत पोलिस आयुक्तांना लेखी पत्र तुषार दामगुडे यांनी पोलिस आयुक्त अमितेश कुमार यांना दिले आहे.

दामगुडे म्हणाले, यादिकाणी घडलेला एक हिंसाचार राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पातळीवर दखलपात्र होऊ शकतो याची पोलिसांनी दखल घ्यावी. पालखी सोहळ्यात पोलिसांकडून कडक बंदोबस्त ठेवावा, अनुचित प्रकार होणार नाही, याकडे लक्ष पुरविण्याची मागणी त्यांनी केली आहे.

मृत्यूनंतरही भोगाव्या लागताहेत नरक यातना

■ नरेश भार्गव, आष्टी शहीद, दि. २० :

मृत्यूनंतर स्मशानभूमिपर्यंतचा अखेरचा प्रवास सुखकर व्हावा, अशी अपेक्षा तिरुटीवरचे कलेवर बाळगत नसले तरी ते घेवून जाणारे मात्र निश्चितच बाळगतात. परंतु, वर्धा जिल्ह्याच्या कारंजा घाटगे तालुक्यातील सुसुंद्रा हेटी येथील गावकऱ्यांच्या नशिबी तेही नाही.

पावसाळ्याच्या दिवसात गावात येणारा आणि स्मशानभूमिकडे जाणारा एकमेव मार्ग पाण्याखाली राहत असल्याने मृत्यूनंतरही त्या पार्थिवाची फरफटच होते.

सुसुंद्रा हेटी हे अंदाजे २०० लोकसंख्येचे आदिवासी खेडे गाव आहे. त्या गावांमध्ये जाण्या-येण्याकरिता एकमेव रस्ता असून याच रस्त्याने गावातील जवळपास २५ ते ३० विद्यार्थी जिल्हा परिषद शाळा सुसुंद्रा व संत भाकरे महाराज विद्यालय सुसुंद्रा येथे शिकण्याकरिता येतात. पावसाळ्यातील चार महिन्यांच्या कालावधीत फक्त दोनच महिने हे विद्यार्थी शाळेत येऊ शकतात.

शाळेतील परतीच्या वेळेला जर आभाळ किंवा पाऊस आला तर यांना नाट्याचा पूर उतरापर्यंत तीन-चार तास कधी कधी दिवसभर पूर उतरापर्यंत सुसुंद्रा येथे थांबावे लागते. मुले घरी येईपर्यंत पालकांच्या जीवात जीव नसतो. त्यांचे सतत शाळेतील शिक्षकाशी संपर्क सुरू असते.

सुसुंद्रा या गावाची स्मशानभूमी याच हेटी रोडवर आहे. पावसाळ्यात अत्यंविधी करताना सर्वांना जीव मुठीत घेऊन रस्ता पार पाडावे लागतात. या दिवसांमध्ये कुणी आपल्या अंतिम प्रवासाला जाऊच नये असे येथील लोकांना

अपघातग्रस्त विमानाच्या खरेदीबाबत कॅगचा होता आक्षेप

नाना पटोलेंकडून प्रफुल्ल पटेलालाकडे अंगुलीनिर्देश

■ महासागर प्रतिनिधी
नागपूर, दि. २० :

तत्कालिन केंद्रीय मंत्री प्रफुल्ल पटेल यांच्या कार्यकाळात विमानांच्या खरेदीबाबत लेखा व परीक्षण अहवालात आक्षेप घेण्यात आले होते. त्यावेळी खरेदी झालेल्या विमानांपैकी एक विमान अहमदाबादत दुर्घटनाग्रस्त झाले. केंद्र सरकारने या अपघाताची नैतिक जबाबदारी स्वीकारावी, अशी मागणी काँग्रेसचे माजी प्रदेशाध्यक्ष नाना पटोले यांनी केली.

अहमदाबाद येथे झालेल्या विमानाची खरेदी २०११-१२ मध्ये झाली. कॅगने या खरेदीत गडबड असल्याचा ठपका ठेवला होता. कॅगच्या अहवालात प्रफुल्ल पटेल यांच्यावर ताशेरे ओढण्यात आले होते. आता पटेल हे मोदी सरकारसोबत आहेत. विमान अपघाताची जबाबदारी सरकारने घेतली पाहिजे, असेही ते म्हणाले.

पटोले नागपूर पत्रकार क्लब येथे शुक्रवारी बोलत होते. काँग्रेस सरकारच्या काळात रेल्वे अपघात किंवा इतर दुर्घटना घडल्यास राजीनामा मागणारे भाजपचे नेते देशात विमान, हेलिकॉप्टर, रेल्वे, रस्ता अपघात शेकडो लोकांचे प्राण जात आहे. परंतु त्यांची जबाबदारी घेण्यास तयार नाही, असेही ते म्हणाले.

मतांची चोरी लपवण्यासाठी नियमात बदल

मतांची चोरी लपवावी म्हणून सीसीटीव्ही फुटेज उमेदवारांना उपलब्ध करून देणारा निवडणूक

राज्यातील निवडणुकीत गडबड झाल्याचे प्रकरण

उच्च न्यायालयात गेले. पंजाब व हरियाणा उच्च न्यायालयाने निवडणूक प्रक्रियेचे सर्व सीसीटीव्ही फुटेज संबंधितांना उपलब्ध करून देण्याचे आदेश दिले.

या निर्णयामुळे मतांची चोरी उघडकीस येईल म्हणून ही बाब निवडणूक आयोगाने केंद्र सरकारला कळवली. उच्च न्यायालयाच्या निकालास ४८ तास होत नाही तोच केंद्र सरकारने नियम क्रमांक ९३ मध्ये बदल केला.

केंद्र सरकारने निवडणूक आचारसंहितेत बदल करून निवडणुकीची काही कागदपत्रे सार्वजनिक न करण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे कॅमेरा आणि वेबकाॅमसह फुटेज सार्वजनिक करण्यास मनाई करण्यात येत आहे.

अशाप्रकारे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, केंद्रातील सरकार आणि निवडणूक आयोगाने लोकशाहीची थड्डा चालवली आहे. मतांची चोरी करायची आणि ती लपवण्याची व्यवस्था केली आहे, असेही ते म्हणाले.

राज ठाकरे- फडणवीस यांची मिलीभगत

हिंदीची सक्ती ही आगामी महापालिका, नगरपालिका आणि जिल्हापरिषद निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर राजकीय लक्ष विचलित करण्याची योजना आहे, असा आरोप काँग्रेस नेते नाना पटोले यांनी केला आहे. ही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि मनसे अध्यक्ष राज ठाकरेची मिलीभगत असल्याचेही त्यांनी म्हटले आहे.

पटोले पुढे बोलताना म्हणाले की, मराठी भाषेची संस्कृती जपलीच पाहिजे. पहिलीपासून विद्यार्थ्यांवर हिंदीचे ओझे नसावेच, याबाबत दुमत नाही; पण हिंदी भाषेचा वाद हा शैक्षणिक मुद्दा न करता त्याला राजकीय स्वरूप देण्यात आले आहे. सरकारने काही दिवसांपूर्वी पहिलीपासून हिंदी अनिवार्य करणार नाही, असे सांगितले, पण मुख्यमंत्र्यांनी राज ठाकरेची भेट घेताच वादग्रस्त जीआर कसा निघाला ? नाना पटोले म्हणाले की, आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणुकांमध्ये मतविभाजन करून त्याचा फायदा भाजप व मनसेला व्हावा, हा यामागे हेतू असून मी मारल्यासारखे करतो, तू रडल्यासारखे कर, असा प्रकार आहे. या मुद्यामागे महायुती सरकारचे राजकारण असून फडणवीस-राज ठाकरे या दोघांनाही विद्यार्थी शिक्षण व भाषा याबद्दल काहीही देणेघेणे नाही, असेही ते म्हणाले.

राज्य सरकारचा निषेध सात हजारांवर शाळांचा वेगळा निर्णय

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २० :

दीर्घ सुट्यांचा आनंद उपभोगून शाळेत येणाऱ्या बालकांना शाळा हवीहवीशी वाटावी, यासाठी नव्या शैक्षणिक वर्षाच्या पहिल्या दिवशी ह्यशाळा प्रवेशोत्सव साजरा करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला.

मात्र, शिक्षणसंस्थाचालकांच्या मागण्यांकडे राज्य शासन हेतुपुरस्सर सातत्याने दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप करत विदर्भातील सात हजारांवर शाळांनी ह्यशाळा प्रवेशोत्सवाबद्दल बहिष्कार टाकत २३ जूनपासून शाळा सुरू न करण्याचा ठाम निर्णय घेतला आहे. महाराष्ट्र राज्य शिक्षण संस्था महामंडळांचे सरकारवाह रविंद्र फडणवीस यांनी शुक्रवारी पत्रकार परिषदेत ही माहिती दिली.

शिक्षणसंस्था महामंडळांच्या शाळा न सुरू करण्याचा निर्णय घेत प्रवेशोत्सवाबद्दल बहिष्कार टाकला आहे. त्यासंदर्भात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना निवेदनाद्वारे आधीच कळविण्यात आले आहे, असे रविंद्र फडणवीस म्हणाले. या

निवेदनात स्पष्ट करण्यात आले आहे की, शिक्षण विभागाशी संबंधित अनेक गंभीर प्रश्न शासनाकडे प्रलंबित असून त्याबाबत वेळोवेळी पत्रव्यवहार आणि निवेदनांद्वारे पाठपुरावा करूनही ठोस निर्णय घेण्यात आलेला नाही.

निवेदनात मालमत्ता करातून शैक्षणिक संस्थांना सूट, अनुदानित शाळांना निवासी वीज दर, सौर ऊर्जा सुविधा विनामूल्य देणे, शिक्षण हक्क कायद्याअंतर्गत शाळांना एकदाच कायमस्वरूपी मान्यता देणे, आरटीई अंतर्गत विद्यार्थ्यांच्या शुल्क प्रतिपूर्तीचे थकीत २४०० कोटी रुपये शासनाने त्वरीत वितरित करणे आणि लिपिक व चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती यांसारख्या मागण्या नमूद करण्यात आल्या आहेत. तसेच, १५ मार्च २०२५ च्या अन्यायकारक संघ मान्यतेचा आदेश तातडीने रद्द करण्याचीही मागणी करण्यात आली आहे.

महामंडळांने स्पष्ट इशारा दिला आहे की, जर शासनाने वेळेेत योग्य प्रतिसाद दिला नाही, तर नवीन शैक्षणिक सत्रात विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशापासून ते वर्गाशिक्षणापर्यंत सर्व प्रक्रिया रोखण्यात येईल.

येथे जाण्याकरिता रहदारीचा मार्ग नव्हता, सामाजिक न्याय विभाग व आर्थिक बजेट या हेडमधून सुसुंद्रा ते हेटी व आजूबाजूच्या गावाला जोडण्यासाठी रस्ता खडीकरण ते काही भागातील डांबरीकरण व समाज मंदिराकरिता २० लाख, ६० लाख व १५ लाख निधी आमदार असताना मी दिला. परंतु स्मशानभूमीत जाण्याकरिता मध्ये नाला असून, रस्त्याकरिता शासनाकडे जागा नाही. शेतातून जाण्यासाठी मार्ग काढण्याकरिता रस्ता व पूलाचे प्रयोजन होते. परंतु आमच्या कुटुंबाला शासकीय नोकरी द्या, भूसंपादनाचा योग्य मोबदला द्या अशा नानाविध मागण्या गावकऱ्यांकडून पुढे आल्याने हा मार्ग होऊ शकला नाही. स्मशानभूमीवर प्रेत नेण्याकरिता आजही नाट्यातून जावे लागते ही विदारक परिस्थिती आहे, शाळकरी मुलांनाही अडचणी आहेत, अशी खंत माजी आमदार तथा विधान परिषद सदस्य दादाराव केचे व माजी जि. प. अध्यक्ष सरिता गाखरे यांनी प्रतिनिधीशी बोलताना व्यक्त केली. या संदर्भात उपसरपंच राहुल फुले यांचेशी संपर्क साधला असता त्यांचा भ्रमणध्वनी बंद होता.

मनोमन वाटते. मरणोपरांतही इथला संघर्ष संपत नाही.

यापूर्वी अनेक निवेदने देऊन राज्यकल्यांना हा पूल आणि पक्का रस्ता व्हावा अशी सद्बुद्धी सुचली नाही, ही खरी शोकांतिका आहे. येथील ग्रामस्थांनी आशा, अपेक्षा सोडलेल्या आहे. विद्यार्थ्यांच्या होणाऱ्या शैक्षणिक नुकसानीला

जबाबदार कोण ? असा प्रश्नही विचारला जात आहे. शेकडो हेक्टर शेती याच मार्गातून असल्याने शेकड्यांना मोठा गंभीर प्रश्न असून, जगण्याकरिता आवश्यक असणारे किराणा इतर वस्तू आणणे कठीण झालेले आहे. गरोदर महिलांना चार महिने आधीच माहेरी पाठवावे लागते.

चला पर्यटनाला किल्ले जयपूर

: संकलन व संयोजन :
सुबोध रणशेखरे, ९८३३१४६३५६
subodh.raneshvare @rediffmail.com